MDM Miasto Bytom Dla Mieszkańców
ul. Mickiewicza 21/3, 41-902 Bytom
bytom.mdm@gmail.com
www.mdm.bytom.pl / KRS 0000575881
NIP 626 301 92 47 REGON 362496615

1.

FAZA: **RAPORT Z PROCESU PARTYCYPACYJNEGO DOTYCZĄCEGO PODOBSZARU REWITALIZACJI NR 12 ROZBARK**

TEMAT: **PROCES PARTYCYPACJNY DOTYCZĄCY PODOBSZARU REWITALIZACJI NR 12 ROZBARK**

LOKALIZACJA: **BYTOM PODOBSZAR NR 12 - ROZBARK**

TOM: **TOM 1/2 OPRACOWANIE DIAGNOSTYCZNO - STATEGICZNE**

ZAMAWIAJĄCY: **GMINA BYTOM UL. PARKOWA 2, 41-902 BYTOM**

BYTOM odNOWA

DATA: **LIPIEC 2016**

OPRACOWAŁ	mgr inż. arch. GRZEGORZ PRONOBIS nr uprawnień 25/04/SLOKK/II	
OPRACOWAŁ	mgr inż. arch. SYLWIA WIDZISZ-PRONOBIS	
OPRACOWAŁ	mgr JAKUB ADAMCZYK	

2. SPIS TREŚCI

1. STRONA TYTUŁOWA 1

2. SPIS TREŚCI 2

3. OPIS – PODSTAWY FORMALNE 3

4. DEFINICJE 5

5. OBSZAR OBJĘTY PROCESEM PARTYCYPACJI 7

6. PRZEBIEG PROCESU PARTYCYPACJI 14

7. GRUPY INTERESARIUSZY 24

8. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO ROZBARKU PRZEZ UCZESTNIKÓW PROCESU PARTYCYPACJI 27

9. WIZJA PODOBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI 37

10. OCZEKIWANE SZCZEGÓŁOWE REZULTATY REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ 42

11. LISTA PROPONOWANYCH PRZESIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH WRAZ Z ICH CHARAKTERYSTYKĄ 50

12. KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH 59

3. OPIS – PODSTAWY FORMALNE

3.1. PODSTAWA OPRACOWANIA

- umowa z Zamawiającym,
- opracowanie "Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Bytomiu" wykonane przez Instytut Rozwoju Miast, dostarczone przez Zamawiającego,
- spotkanie diagnostyczne w terenie,
- spotkania warsztatowe,
- spotkanie podsumowywujące – debata publiczna,
- spotkania diagnostyczne z przedstawicielami bytomskich Instytucji,
- uchwała XXII/300/16 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 29.03.2016r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji miasta Bytom,
- spacery badawcze,
- wizje lokalne,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu numer LIV/786/09 z dnia 25.11.2009r.,
- mapa zasadnicza dostarczona przez Zamawiającego – Zasób Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

3.2. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest teren będący podobszarem rewitalizacji nr 12 – Rozbark (dalej w tekście podobszar Rozbark) miasta Bytom.

Obszar objęty procesem partycypacyjnym obejmuje teren o powierzchni ok. 76 ha i 5% mieszkańców miasta Bytom (7904 mieszkańców).

Obszar został wyznaczony jako 1 z 23 jednostek urbanistycznych, określonych w przeprowadzonej na podstawie badań wskaźnikowych przez Instytut Rozwoju Miast delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Bytomiu.

Część problematyki objętej procesem konsultacji społecznych obejmuje tereny poza podobszarem nr 12 Rozbark, ale związane bezpośrednio z mieszkańcami podobszaru.

Są to tereny wskazane podczas procesu konsultacji przez mieszkańców jako tereny istotne dla nich i dla samego podobszaru.

Problematyka i zakres terenów leżących poza podobszarem Rozbark wynikała z następujących wskazań mieszkańców

- bezpośrednie sąsiedztwo terenu dzielnicy Rozbark z obszarem Śródmieścia,
- różnica granic pomiędzy granicą dzielnicy Rozbark, a granicą podobszaru nr 12 objętego opracowaniem,
- ważność i duża wartość terenów sąsiednich dla mieszkańców.

3.3. ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres opracowania obejmuje raport końcowy z przeprowadzonego procesu partycypacyjnego w tym:

- dokumentację przebiegu procesu,
- opis wizji stanu podobszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań,
- listę proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,

- charakterystykę przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- mapę przedstawiającą podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych.

4. DEFINICJE

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Dla wyjaśnienia używanego w poniższym opracowaniu nazewnictwa poniżej wskazano wyjaśnienia używanych nazw.

4.2. DEFINICJE

4.2.1. Dzielnica Rozbark

Rozbark to dzielnica Bytomia. Od strony zachodniej dzielnica graniczy z Śródmieściem, od strony wschodniej i południowo - wschodniej sięga granic miasta, a od strony południowo zachodniej graniczy z dzielnica Łagiewniki.

W zakresie poniższej dokumentacji nazwa dzielnicy Rozbark odnosi się do tzw. obszaru starego Rozbarku, czyli pierwotnego obszaru dzielnicy. Jest to obszar ograniczony ulicami: Korfantego, Matejki, Witczaka, Staffa, alei Jana Pawła II, Siemianowickiej i Krakowskiej.

4.2.2. Podobszar Rozbark

Jest to teren wyznaczony w procesie delimitacji przyjęty uchwałą XXII/300/16 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 29.03.2016r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji miasta Bytom

4.2.3. Pogoda

Obszar części terenu dzielnicy Rozbark w okolicy węzła komunikacyjnego (skrzyżowań) ulic: Chorzowska, Karola Miarki, Witczaka, Siemianowicka. Ze względu na fakt, że nazwa Pogoda jest nazwa potoczną, bez oficjalnej definicji, trudno określić jest jednoznacznie granie terenu określonego mianem Pogoda.

W jednej z znalezionych interpretacji mianem Pogoda określano cały obszar starego Rozbarku. Dla poniższego opracowania przyjęto częściej spotykaną definicję opisaną powyżej.

4.2.4. Szynol

Szynol jest to teren po niezagospodarowanej zieleni. Teren w przeszłości przemysłowy, obecnie porośnięty zielenią samosiejną.

Nazwa pochodzi prawdopodobnie od torów wzdłuż ulicy Kochanowskiego prowadzących do pobliskich Warsztatów Naprawczych Kolei Wąskotorowej.

Granicę terenu stanowią ulice Kochanowskiego od zachodu, ulica Brzezińska od Północy, tereny ogródków działkowych od wschodu i tereny zabudowy mieszkaniowej przy ul. Siemianowickiej od strony Południa.

4.2.5. Tereny pod byłej KWK Rozbark

Obszar które zajmowała Kopalnia Węgla Kamiennego Rozbark.

W chwili obecnej na terenie zlokalizowany jest Teatr Rozbark mieszczący się budynku byłej cechowni. Bezpośrednio przy ul. Chorzowskiej zlokalizowane są pozostałości zabudowy, obecnie nieużytkowane. W ramach tej zabudowy znajduje się też wysoki komin, będący punktem orientacyjnym dla okolicy.

Większość terenu po wyburzeniu zabudowań kopalni jest w tej chwili niezagospodarowana.

4.2.6. Warsztaty kolejowe - Warsztaty Naprawcze Kolei Wąskotorowej

Warsztaty Naprawczych Kolei Wąskotorowej to zespół zabudowań zlokalizowanych przy ul. Brzezińskiej (główna brama wjazdowa). Obszar granicą północno - wschodnią sięga ulicy Kochanowskiego i Alojzjanów.

Głównym obiektem zespołu zabudowy jest hala naprawcza o powierzchni ok. 8,5 tys. m^2. Wraz z pozostałymi budynkami całkowita powierzchni wynosi ok. 10 tys. m^2. Zabudowania warsztatów są od roku 2003 nieużytkowane, stanowią własność PKP, a gmina jedynie zapewnia ochronę przed dostępem osób niepowołanych.

4.2.7. Kościół św. Jacka

Kościół św. Jacka to neorenesansowy kościół zlokalizowany przy ulicy pomiędzy ulicami Matejki i Witczaka. Parafia obejmuje teren Rozbarku.

W zakresie przedmiotowych konsultacji istotnym jest, ze przy parafii uruchomione centrum Gerwazego Gorczyckiego, które jest miejscem w którym inicjowane są działania kulturalno edukacyjne. Tym samym parafia i kościół nie są jednie miejscem kultu religijnego.

5. OBSZAR OBJĘTY PROCESEM PARTYCYPACJI

5.1. CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARU REWITALIZACJI NR 12 ROZBARK

Obszar opracowania stanowi podobszar rewitalizacji nr 12 Rozbark, zgodnie z załącznikiem nr 2 (obszar rewitalizacji) do uchwały nr XXII/300/16 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 29.03.2016r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego w obszaru rewitalizacji miasta Bytom.

Obszar obejmuje następujące ulice:
-Alojzjanów,
-Brzezińska - numery budynków od 1 do 48,
-Chorzowska - numery budynków 3, 3a, 3b, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13,
-Dojazd,
-Floriańska,
-Jaronia,
-Kochanowskiego,
-Konopnickiej,
-Kopalniana,
-Królowej Jadwigi,
-Miarki - numery parzyste budynków,
-Miętkiewicza,
-Musialika,
-Plac Barbary,
-Pszczyńska,
-Reymonta,
-Rodziwiczówny,
-Rostka - numery budynków od 20,
-Siemianowicka - numery budynków do 105,
-Sienna,
-Szczęść Boże,
-Świętej Kingi,
-Witczaka - numery budynków parzyste do 76.

Obszar został wyznaczony w procesie delimitacji przy udziale ekspertów Instytutu Rozwoju Miast z Krakowa.

5.2. TERENY POZA OBSZAREM OPRACOWANIA, KTÓRYCH PROBLEMATYKA POJAWIŁA SIĘ NA KONSULTACJACH

Obszar opracowania stanowi podobszar rewitalizacji nr 12 Rozbark, zgodnie z załącznikiem nr 2 (obszar rewitalizacji) do uchwały nr XXII/300/16 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 29.03.2016r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego w obszaru rewitalizacji miasta Bytom.

W trakcie konsultacji mieszkańcy wskazywali obszary, które funkcjonalnie i historycznie łączą się z terenami „Starego Rozbarku”:

- północną pierzeją ul. Miarki,
- pozostałe (niewłączone do podobszaru 12) tereny położone przy ul. Witczaka,
- parafia św. Jacka,

- tereny po byłej Kopalni Węgla Kamiennego Rozbark.

5.3. STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA

Struktura własnościowa nie jest jednorodna.

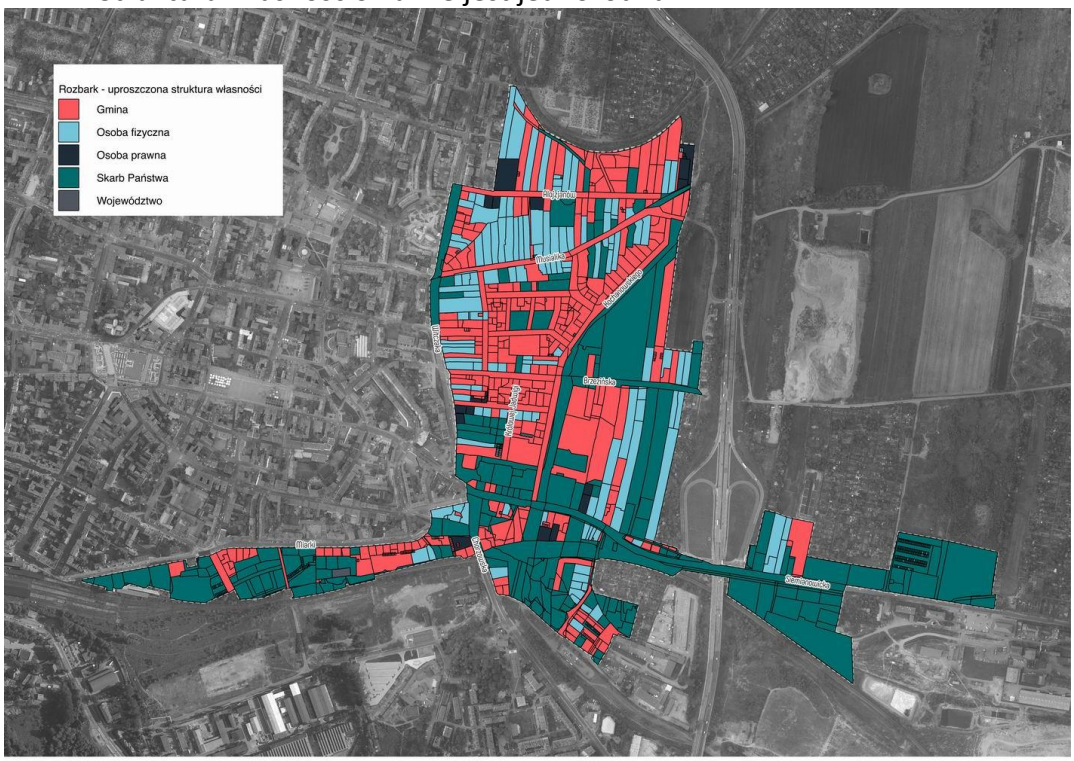

Tereny gminne zarządzane przez jednostki gminne zajmują ok. 16,4ha i stanowią **22%** całego podobszaru Rozbark.

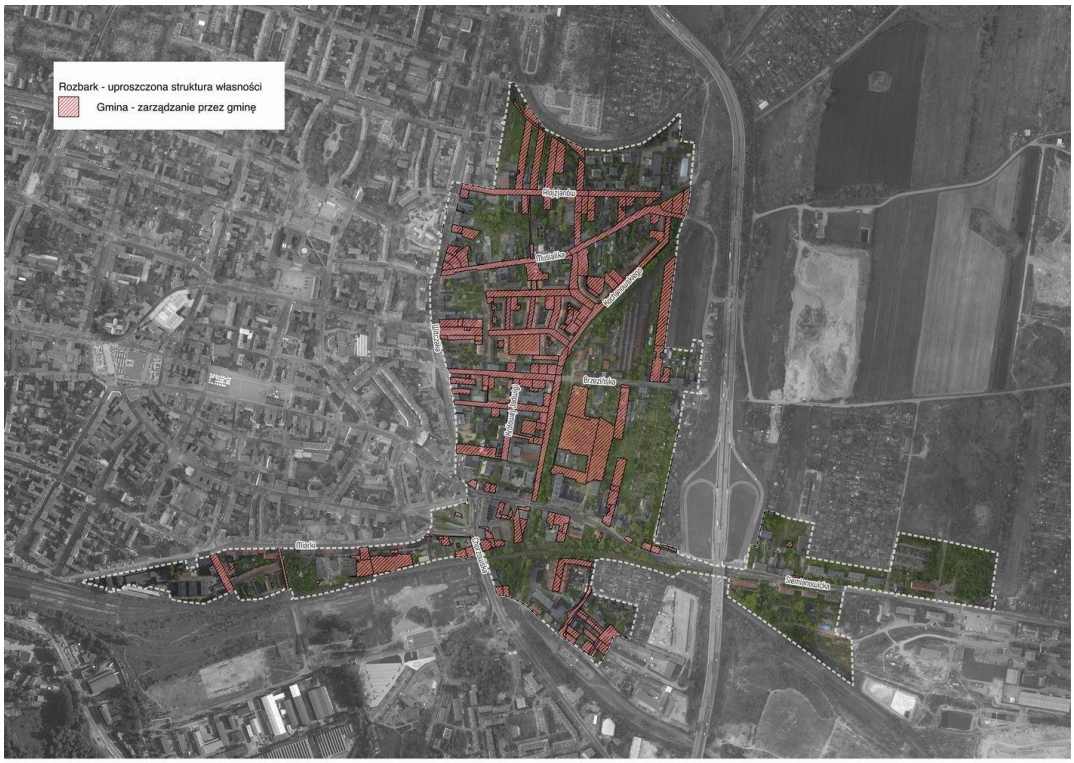

Podczas procesu partycypacyjnego mieszkańcy wskazali wytyczne od przyszłych zmian w zagospodarowaniu i funkcjonowaniu dzielnicy. Dla wprowadzenia w realizację powyższych wytycznych konieczne jest przeprowadzenie procesu zmian własnościowych terenów – szczególnie terenów, których właściciele nie są znani.

5.4. HISTORIA ROZBARKU Z PUNKTU WIDZENIA MIESZKAŃCÓW

Obecna dzielnica Rozbark w przeszłości była samodzielną gminą. Dołączona do Bytomia została w roku 1927.

Mieszkańcy są dumni faktu samodzielności gminy Rozbark w przeszłości, dodatkowo wskazując fakt, że Rozbark jest starszy od samego Bytomia.

Większą wiedzę na temat historii posiadają osoby starsze. Seniorzy – szczególnie Ci skupieni wokół aktywności i działalności parafii św. Jacka, są ogromnym źródłem wiedzy historycznej.

W ramach działalności kulturalno – edukacyjnej realizowane są projekty związane z zachowaniem tradycji rozbarskich i zbierania pamięci historycznej (między innymi wydarzenia typu święcenie pokarmów wielkanocnych w strojach rozbarskich). Z drugiej strony pojawiły się głosy ze strony mieszkańców o błędach w przedstawianiu strojów rozbarskich oraz rozbieżnościach względem prawdy historycznej.

Młodsi mieszkańcy w dużej mierze nie znają historii dzielnicy, w której mieszkają. Utożsamiają się jednak z dziedzictwem, które widzą dookoła.

Najczęściej wskazywane wątki historyczne to działalność dawnej KWK Rozbark

Młodzież i dzieci w opiniach słownych wyrażają brak zainteresowani pozyskaniem wiedzy o swojej dzielnicy.

Mimo to w trakcie warsztatów z licealistami, młodzież wyraziła zainteresowanie dziedzictwem dzielnicy i jego wykorzystaniem w planach zmiany dzielnicy. Młodzież nie chce otrzymywać wiedzy w postaci podręcznikowej, ale doświadczać jej poprzez bardziej kreatywne działania.

Wynika z tego, że bardzo ważnym elementem edukacji o historii i dziedzictwie jest sposób przekazania wiedzy oraz informacji, który powinien konkurować z informacjami obecnie docierającymi do ludzi, by wzbudzić ich zainteresowanie.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami mieszkańcy podjęli kilka lat temu próbę utworzenia izby historii Rozbarku. Inicjatywa ta nie powiodła się, jednak mieszkańcy wciąż wskazują chęć podjęcia takiej inicjatywy i jej realizacji.

5.5. UWAGI DO PRZEBIEGU GRANIC PODOBSZARU ROZBARK

5.5.1. Przebieg granic podobszaru

Od strony zachodniej podobszar graniczy bezpośrednio z terenem śródmieścia, a granicę podobszaru stanowi ulica Witczaka. Od strony północnej podobszar sięga do cmentarza przy ul. Staffa.

Granicę przestrzenną po stronie wschodniej podobszaru stanowi obwodnica (aleja Jana Pawła II). Tereny bezpośrednio przy obwodnicy nie są objęte podobszarem, należy jednak zwrócić uwagę , że obwodnica stanowi barierę przestrzenną domykająca teren dzielnicy.

Południową granicę stanowi teren skrzyżowania ulic Witczaka, Chorzowskiej, Siemianowickiej i Karola Miarki. W tym miejscu podobszar posiada dwa rozgałęzienia w kierunku wschodnim i zachodnim. Rozgałęzienia te obejmują teren przy ulicy Karola Miarki

oraz teren przy ulicy Siemianowickiej. Do podobszaru przynależy także teren w okolicach ulicy Pszczyńskiej, Siennej.

5.5.2. Wytyczenie granic podobszaru i jego analiza na podstawie opinii mieszkańców

Obszar został wyznaczony jako 1 z 23 jednostek urbanistycznych, określonych w przeprowadzonej na podstawie badań wskaźnikowych przez Instytut Rozwoju Miast delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Bytomiu

Przeprowadzona w procesie konsultacyjnym diagnoza wykazała:

a. niejednorodność podobszaru wskazanego do rewitalizacji - mieszkańcy wskazywali różną problematykę swojego otoczenia i funkcjonowania w nim,

b. istnienie 4 mniejszych obszarów różniących sie pomiędzy sobą problematyką:

- teren tzw. dawnego Rozbarku
- teren pomiędzy ulicami Siemianowicką, Pszczyńską
- teren przy ulicy Karola Miarki
- teren przy ulicy Siemianowickiej

c. istnienie terenów ważnych dla podobszaru Rozbark leżących poza jego granicami, a związane :

- tereny po kopalni Rozbark
- kościół św. Jacka,
- północna pierzeja ulicy Miarki,
- tereny na północ od ulicy Siemianowickiej,

d. silne powiązania funkcjonalne z terenami sąsiadującymi,

e. niezadowolenie mieszkańców z różnicy przebiegu granicy podobszaru i granicy dzielnicy.

5.5.3. Ogólna charakterystyka 4 terenów w ramach podobszaru

5.5.3.1. Teren tzw. dawnego Rozbarku

Jest to pierwotny teren dzielnicy. Centralną częścią terenu jest plac Barbary. Teren utożsamiany z tzw. Starym Rozbarkiem. Centralnym miejscem terenu jest plac Barbary. Istotnymi wg wskazań mieszkańców przestrzeniami są także Pogoda, Szynol.

Większość zabudowy stanowią budynki mieszkalne – dzielnica służyła mieszkaniu. Plac Barbary zatracił swój pierwotny charakter placu miejskiego. Zabudowa wokół placu i przy najbliższych ulicach utworzona została w postaci uporządkowanych kwartałów. W dalszej odległości przechodzi w zabudowę w układzie bardziej chaotycznym.

Teren zwarty funkcjonalnie i przestrzennie o jednakowej problematyce.

Pod względem infrastruktury teren oceniany negatywnie z wieloma problemami: zabudowa mieszkaniowa w złym stanie technicznym, zniszczone nawierzchnie ulic i chodników, liczne pustostany, niezagospodarowane przestrzenie. Mieszkańcy zwracali również uwagę, na liczną zabudowę małymi obiektami gospodarczymi, garażami itp. o różnym charakterze wykonania i złej estetyce architektonicznej.

W zakresie problemów społecznych mieszkańcy wskazywali głównie problemy związane bezpieczeństwem oraz rekreacją.

5.5.3.2. Teren pomiędzy ulicami Siemianowicką, Pszczyńską

Teren ze względu na wydzielenie komunikacyjne - dojazd następuje przez jedynie dwie drogi - ul. Pszczyńską z ul. Chorzowskiej oraz ulicą Sienną z ulicy Siemianowickiej, stanowi samodzielną enklawę.

5.5.3.3. Teren przy ulicy Karola Miarki

Podobszar nr 12 obejmuje teren przy ulicy Karola Miarki, ale jedynie południowa pierzeję numery parzyste budynków. Południową granica terenu stanowi linia torów kolejowych.

Teren ten charakteryzuje się funkcjonalną przynależnością do terenu śródmieścia, a mieszkańcy pragną korzystać z funkcji zlokalizowanych w obszarze śródmieścia.

Dzielnica Rozbark mieszkańcom ulicy Miarki nie jest zbyt dobrze znana i nie korzystają z obszaru "Starego Rozbarku"

Głównymi problemami wskazywanymi przez mieszkańców jest lokalizacja terenów pomiędzy droga krajową (nr 94), jaką jest ulica Miarki a linia kolejową, i wynikające z tego konsekwencje funkcjonalne i społeczne.

Ulica Miarki jako droga krajowa jest uciążliwa do życia dla mieszkańców obu stron ulicy. Obciążenie ulicy ruchem samochodowym powoduje hałas, drgania, brak możliwości otwierania okien i przewietrzania pomieszczeń i szybkie brudzenie budynków i okien. Część mieszkańców wskazywała, że jedynie brak możliwości zmiany mieszkania powoduje dalsze zamieszkiwanie budynków przy ulicy Miarki.

Układ funkcjonalny ulicy Miarki utrudnia przejście przez nią. Mieszkańcy wskazywali również na ograniczony dostęp

Linia kolejowa odcinająca teren od strony południowej jest również utrudnieniem, ale ze względu na mniejszą ilość pociągów w ciągu doby jest to problem mniej zauważalny.

Elementem wspólnym będącym w zakresie zainteresowania mieszkańców ulicy Miarki oraz mieszkańców dzielnicy Rozbark jest obszar po byłej KWK Rozbark. Mieszkańcy wskazywali konieczność jego zagospodarowania. Zwracano uwagę na zachowanie istniejącej zabudowy od strony ulicy Chorzowskiej wraz z kominem będącym punktem orientacyjnym.

Pozostałe obecnie nieużytkowane tereny mieszkańcy pragną zagospodarować nową zabudową z dużą ilością zieleni urządzonej - rekreacyjnej.

5.5.3.4. Teren przy ulicy Siemianowickiej

Teren przy ulicy Siemianowickiej leży poza przebiegiem obwodnicy, która powoduje funkcjonalne odcięcie tej części dzielnicy od pozostałej części miasta.

Ze względu na położenie mieszkańcy akceptują znaczną odległość do wszystkich funkcji (usług, handlu, rekreacji itp.) z których korzystają i zdają sobie sprawę z braku możliwości umieszczenia wszystkich funkcji miejskich w bezpośrednim sąsiedztwie ich miejsca zamieszkania. Mieszkańcy zainteresowani są zmianą i uporządkowaniem najbliższego otoczenia. W chwili obecnej podejmują próby samodzielnego zagospodarowania terenów.

Mieszkańcy jako problem wskazywali także niszczejące, zdegradowane zabudowania wskazując je jako tereny potencjalnie niebezpieczne jak i będące złą wizytówką miasta na drodze dojazdowej do centrum miasta.

Wskazywano też zainteresowanie przyszłym zagospodarowaniem terenów leżących na północ od zbudowań ulicy Siemianowickiej, które w przeszłości zagospodarowane były między innymi na cele rekreacyjne.

5.5.4. Podsumowanie

5.5.4.1. Niejednorodność problemów podobszaru.

Podczas badań i diagnozy wydzielono 4 mniejsze obszary wewnątrz podobszaru nr 12 ze względu na różnice uwarunkowań, na podstawie których, należy prowadzić dalsze działania rewitalizacyjne.

5.5.4.2. Granica dzielnicy Rozbark, a granica podobszaru.

Granica dzielnicy nie jest granicą podobszaru Rozbark przeznaczonego do rewitalizacji. Granica podobszaru została wypracowana w procesie delimitacji.

Szczególną uwagę mieszkańcy zwracali na fakt, że poza granicami podobszaru znalazł się kościół św. Jacka, a więc teren i element dzielnicy o wyjątkowej wartości zarówno przestrzennej, jak i instytucjonalnej.

Teren ten objęty zostanie rewitalizacją w ramach obszaru śródmieścia. Ta część dzielnicy znajduje się w obszarze rewitalizacji i będzie objęta procesem rewitalizacyjnym.

Jednak mieszkańcy taki kształt podobszaru odbierali jako odcięcie fragmentu dzielnicy w tym kościoła św. Jacka od dzielnicy Rozbark, dla której jest ważnym miejscem budującym tożsamość lokalną. Nie jest to bowiem jedynie miejsce kultu religijnego, ale także miejsce kulturotwórcze.

Mieszkańcy wyrażali też obawę, że jest to krok ku temu, że dzielnica Rozbark zostanie pominięta w procesie rewitalizacji.

5.5.4.3. Wzmocnienie podziału w przestrzeni przez ulicę Witczaka.

Ulica Witczaka wskazywana była przez mieszkańców jako przeszkoda, blokada komunikacyjna. Dla mieszkańców jest trudna do przekroczenia w drodze do śródmieścia. Powoduje też, że osoby spoza terenu Rozbarku nie docierają na teren starego Rozbarku. W ocenie mieszkańców granica podobszaru przebiegająca ulicą Witczaka wzmacnia ten podział i oddziela dzielnicę od Śródmieścia.

5.5.4.4. Wnioski końcowe

Ze względu na różnorodność terenów i problemów, większość planowanych rozwiązań, przedsięwzięć należy przyjmować osobno dla terenów ulicy Siemianowickiej, Karola Miarki i terenu Starego Rozbarku.

Jednocześnie należy uwzględnić współdziałanie funkcjonalne przestrzeni, w szczególności w kierunkach:

- ulica Miarki - Śródmieście
- dawny Rozbark - Śródmieście
- podobszar 12 - tereny po kopalni Rozbark

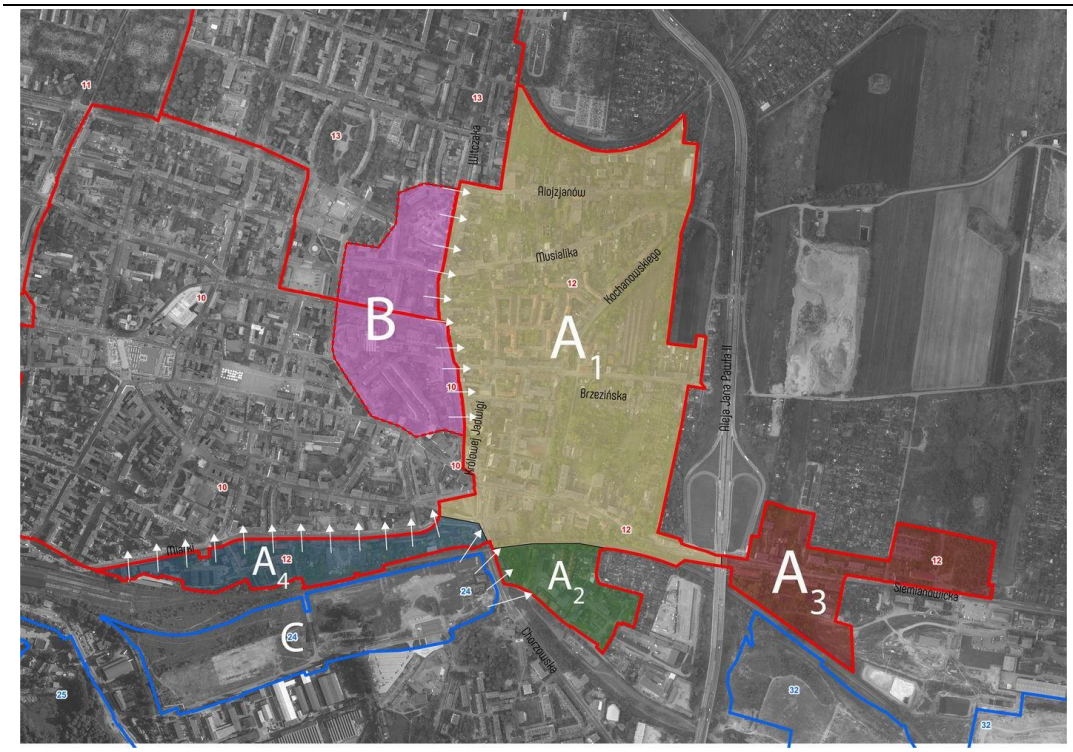

Podział podobszaru Rozbark na mikroobszary o indywidualnym charakterze wraz z terenami powiązanymi

6. PRZEBIEG PROCESU PARTYCYPACJI

6.1. PRZYJĘTA METODOLOGIA DZIAŁAŃ

6.2. DZIAŁANIA PARTYCYPACYJNE

W ramach prowadzonego procesu partycypacyjnego dotyczącego podobszaru rewitalizacji nr 12 Rozbark założone zostały następujące działania konsultacyjne:

a. Spotkanie diagnostyczne z przedstawicielami miejskich instytucji,
b. spotkanie diagnostyczne z mieszkańcami,
c. spotkania plenerowe z mieszkańcami,
d. spotkania warsztatowe z mieszkańcami,
e. spacer badawczy,
f. indywidualne wizje lokalne,
g. spotkania warsztatowe z licealistami,
h. spotkanie warsztatowe z przedstawicielami miejskich instytucji,
i. podsumowanie spotkań warsztatowych połączone z dyskusją.

Do pracy z mieszkańcami wykorzystane zostały narzędzia pracy:

a. zawieszone pytanie,
b. praca z makietą,
c. dyskusje,
d. warsztaty projektowe.

6.3. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

L.p.	Narzędzie konsultacyjne	termin
1.	Spotkanie diagnostyczne z przedstawicielami miejskich instytucji w Galerii Pod Sztrychem w Młodzieżowym Domu Kultury nr w Bytomiu.	20.05.2016r.
2.	Spotkanie plenerowe - diagnostyczne na Pogodzie przed sklepem sieci Biedronka przy ul. Witczaka	21.05.2016r.
3.	Spotkania diagnostyczne z mieszkańcami w Szkole Podstawowej nr 6 przy ul. Królowej Jadwigi	21.05.2016r.
4.	Spotkanie plenerowe – diagnostyczne na placu przy kościele św. Jacka przy ul. Witczaka	22.05.2016r.
5.	Spotkanie plenerowe – na Pogodzie przed sklepem sieci Biedronka przy ul. Witczaka	4.06.2016r.
6.	Spotkanie plenerowe – diagnostyczne na placu przy kościele św. Jacka przy ul. Witczaka	5.06.2016r.
7.	Spotkanie plenerowe – diagnostyczne na festynie szkolnym w SP 9 przy ul. Matejki	10.06.2016r.
8.	Spotkanie plenerowe – na Pogodzie przed sklepem sieci Biedronka przy ul. Witczaka	11.06.2016r.
9.	Spotkanie warsztatowe z mieszkańcami w Szkole Podstawowej nr 6 przy ul. Królowej Jadwigi	11.06.2016r.
10.	Spacer badawczy po obszarze ulic: Siemianowickiej, Pszczyńskiej, Siennej oraz ulicy Miarki	13.06.2016r.
11.	Spotkanie warsztatowe z mieszkańcami w Szkole Podstawowej nr 6 przy ul. Królowej Jadwigi	18.06.2016r.
12.	Spotkanie plenerowe – diagnostyczne na festynie szkolnym w Szkole Podstawowej nr 6 przy ul. Królowej Jadwigi	20.06.2016r.
13.	Spotkanie warsztatowe z licealistami „Żeromszczacy - lokalnie!” w II Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Żeromskiego.	21.06.2016r.
14.	prezentacja podsumowująca konsultacje połączona z dyskusją w sali katechetycznej parafii św. Jacka przy ul. Matejki.	22.06.2016r.

15.	Spotkanie warsztatowe z przedstawicielami miejskich instytucji Galerii Pod Sztrychem w Młodzieżowym Domu Kultury nr 1 w Bytomiu przy ul. Powstańców Warszawskich 12.	1.07.2016r.

6.4. ANALITYCZNE PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ PARTYCYPACYJNYCH

W każdym z spotkań warsztatowych brało udział ok. dziesięciu - kilkunastu osób.

W spotkaniu warsztatowym w liceum wzięło udział 14 osób.

W spotkaniach plenerowych udział wzięło ponad sto osób.

Pierwotnie zaplanowane były 4 spotkania warsztatowe i 4 plenerowe. W związku z małą frekwencją osób na spotkaniach warsztatowych, podjęta została decyzja o zwiększeniu ilości spotkań plenerowych w tym współudział w festynach szkolnych.

Festyny szkolne gromadziły dużą ilość osób: dzieci i rodziców. Ze względu na charakter imprezy i przepływ osób, trudne do określenia jest precyzyjna ilość

Dodatkowo zorganizowane zostały: spotkanie warsztatowe w liceum przy ul. Żeromskiego oraz spacery badawcze i wizje lokalne.

6.5. SZCZEGÓŁOWY OPIS WYKONANIA POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ KONSULTACJI

6.5.1.Spotkanie diagnostyczne z mieszkańcami

Spotkanie odbyło się 21.05.2016r. w sali Szkoły Podstawowej nr 6 przy ulicy Królowej Jadwigi 2 w Bytomiu.

Spotkanie miało charakter informacyjny na temat procesu rewitalizacji Bytomia oraz diagnostyczny, mający na celu poznanie opinii użytkowników na temat aktualnego stanu dzielnicy Rozbark.

Założeniem była dyskusja połączona z wykładem. Część wykładowa obejmowała tematykę Rewitalizacji, aby przybliżyć mieszkańcom zagadnienie i opisać kolejne etapy działań, które będą podjęte w ramach rewitalizacji Bytomia. Część dyskusyjna miała dać mieszkańcom możliwość wypowiedzenia się na tematy związane z ich bezpośrednim sąsiedztwem.

W spotkaniu wzięło udział 10 mieszkańców, z czego 2 osoby były mieszkańcami spoza podobszaru Rozbark.

Z racji zamieszkania uczestników spotkania poruszane problemy dotyczyły głównie ulicy Miarki. Dodatkowo z powodu lokalizacji ulicy Miarki mieszkańcy duży nacisk kładli na ważność terenów po byłej KWK Rozbark i dawnych obiektów sportowych w okolicy GKS Rozbark.

6.5.2.Spotkanie diagnostyczne z przedstawicielami instytucji

Spotkanie odbyło się 19.05.2016r. w Galerii Pod Sztrychem w MDK nr 1 na ul. Powstańców Warszawskich 12.

Ze względu na krótki okres przeznaczony na proces konsultacji zaproszenia i zawiadomienia, mogły zostać wysłane jedynie z dwudniowym wyprzedzeniem i pomimo tak krótkiego okresu przedstawiciele większość instytucji pojawili się na spotkaniu.

Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele:

- Policji,
- Prokuratury,

- Bytomskich Mieszkań,
- UM Bytom Wydziału Architektury,
- UM Bytom Wydziału Inwestycji,
- PUP w Bytomiu,
- MOPR Bytom,
- UM Bytom Referatu Zabytków,
- TBS Bytom
- SP nr 9 w Bytomiu

Spotkanie miało charakter diagnostyczny w celu poznania opinii użytkowników na temat aktualnego stanu Rozbarku i jego mieszkańców.

Założeniem było rozpoznanie problemów dzielnicy z punktu widzenia instytucji miejskich, pozyskanie danych dotyczących mieszkańców i infrastruktury podobszaru Rozbark.

Łącznie udział wzięło 13 osób. Uczestnicy zadeklarowali przekazanie danych związanych z podobszarem Rozbark w zakresie swoich baz danych.

6.5.3.Spotkania plenerowe

Spotkania plenerowe odbyły się w kilku miejscach:

- plac przed sklepem sieci Biedronka na Pogodzie przy ul. Witczaka (spotkania w 2 terminach)
- plac przed kościołem św. Jacka przy ul. Witczaka (spotkania w 2 terminach),
- festyn w Szkole Podstawowej nr 9 przy ul. Matejki,
- festyn w Szkole Podstawowej nr 6 przy ul. Królowej Jadwigi.

Pierwsze spotkania plenerowe miały charakter głównie diagnostyczny z elementami projektowymi. Element projektowy był oparty na postulatach z pierwszych spotkań z mieszkańcami. Mieszkańcy mieli możliwość wpisania pomysłu na rozwiązanie problemu w podobszarze. Taka forma cieszyła się dużą popularnością, ponieważ każdy mógł samodzielnie przykleić swój pomysł na planszę bez potrzeby tłumaczenia swojego wyboru.

Nieśmiałość mieszkańców przełamywała także makieta, na której każdy mógł znaleźć swój dom, a to dawało pretekst do opowieści na temat swojego sąsiedztwa.

Najwięcej mieszkańców zainteresowało się konsultacjami na placu przed sklepem sieci Biedronka na Pogodzie. Wybór terminu sobotniego w godzinach porannych pozwolił na wykorzystanie zwyczaju zakupów sobotnich w dzielnicy. Wybrane miejsce znacząco wpływało na ilość zagadnień dotyczących skrzyżowania ulic Witczaka, Chorzowska, Miarki, Siemianowicka (Pogoda). Plusem był fakt, że zakupy w sklepie robią mieszkańcy z całego Podobszaru Rozbark.

Na placu przy kościele św. Jacka rozmowy toczyły się przed lub po mszy świętej przez ranek i przedpołudnie w niedziele.

Na obu festynach szkolnych rozmowy toczyły się przy użyciu makiety.

W rozmowach plenerowych wzięło udział ponad 100 osób.

6.5.4.Spotkania warsztatowe

Pierwsze spotkanie warsztatowe odbyło się 11.06.2016r. w godzinach 16:00-19:00 w Sali Szkoły Podstawowej nr 6 przy ul. Królowej Jadwigi 2.

W spotkaniu wzięło udział 9 osób z czego 4 osoby były spoza podobszaru Rozbark. Wszyscy uczestnicy spotkań byli mieszkańcami Bytomia.

Tematyką spotkania były sprawy społeczne. Praca uczestników oparta była na zdiagnozowanych na spotkaniach diagnostycznych zagadnieniach dotyczących szeroko rozumianej sytuacji społecznej.

Uczestnicy mieli za zadanie wyłonić głównych interesariuszy w podobszarze Rozbark, a także określić priorytety wśród zagadnień problemowych.

W kontekście interesariuszy uczestnicy mieli za zadanie określić momenty konfliktowe między poszczególnymi grupami interesu. Wśród określonych par konfliktowych wybrane zostały 3 najbardziej utrudniające naprawę dzielnicy. Uczestnicy zostali podzieleni losowo na 3 grupy. Każda z grup miała rozpracować konflikt grup interesu w trakcie zabawy: zamiana ról. Każdy uczestnik wcielając się w przypisaną rolę miał przedstawić swoje rację w kontekście zdiagnozowanych wcześniej problemów społecznych. W duchu współpracy wszyscy uczestnicy mieli wypracować listę postulatów, do których muszą zastosować się poszczególni interesariusze.

Wyłonione zostały także 3 najważniejsze obszary problematyczne: bezpieczeństwo, czas wolny i wizerunek dzielnicy. Wokół tych tematów powstałe wcześniej grupy miały zaprojektować rozwiązania dla mieszkańców. Rozwiązania miały wskazywać zarówno sposób rozwiązania jak i organizacje lub osoby, które powinny być zaangażowane w realizację działań. Skonkretyzowanie działań pozwoliło na określenie konkretnych działań i wyłonienie dodatkowych grup interesariuszy, które muszą się włączyć w rewitalizację dzielnicy. Bardzo pomocne w tym ćwiczeniu były przypisane wcześniej role (interesariuszy), dzięki czemu uczestnicy projektowali dla konkretnego rodzaju użytkownika.

Drugie spotkanie warsztatowe odbyło się 18.06.2016r. w godzinach 16:00-19:00 w sali Szkoły Podstawowej nr 9 przy ul. Królowej Jadwigi 2.

W spotkaniu wzięło udział 10 osób z czego 3 osoby mieszkające poza podobszarem Rozbark. Wszyscy uczestnicy to byli mieszkańcy Bytomia.

Drugie spotkanie dotyczyło zagadnień przestrzennych i infrastrukturalnych. Zgodnie z wcześniej wskazywanymi problemami przestrzennymi do warsztatów wybrane zostały 3 wątki przestrzenne: teren placu Barbary, tereny Pogody i okolic ul. Witczaka oraz cały podobszar jako zagadnienie ogólnych rozwiązań infrastrukturalnych ważnych w szerszym kontekście. Warsztaty odbywały się przy użyciu mapy (w przypadku Pogody) oraz makiet (całego podobszaru i pl. Barbary.)

Uczestnicy podzielili się na 3 grupy w zależności od swoich preferencji lub pomysłów, z którymi przyszli na spotkanie. Po wyczerpaniu zgłoszonych pomysłów uczestnicy zmieniali stanowisko w zależności od swoich potrzeb. Swoboda przemieszczania się między stanowiskami dawała możliwość włączenia się na każdym etapie rozmów, a także dodania swojej sugestii do zaproponowanego wcześniej rozwiązania.

Wyraźna była zgodność co do proponowanych rozwiązań przestrzennych, która wynika najprawdopodobniej z dużej potrzeby pilnych zmian w zaniedbanej przestrzeni dzielnicy.

W spotkaniach warsztatowych czynnie brali udział pracownicy Bytomskich Mieszkań, którzy służyli informacją mieszkańcom uczestniczącym w spotkaniach.

6.5.5.Spacer Badawczy

Spacer badawczy odbył się w dniu 13.06.2016r.

Spacer miał charakter poznawczy i dotyczył głównie tych terenów, z których mieszkańcy nie brali udziału w spotkaniach warsztatowych. W związku z niewielkim zaangażowaniem mieszkańców z okolic ulicy Miarki, Siemianowickiej, a w szczególności ulicy

Siennej konieczne było zorganizowanie spaceru, w trakcie którego można było porozmawiać z mieszkańcami w ich otoczeniu.

Spacer umożliwił poznanie opinii mieszkańców, użytkowników na temat aktualnego stanu podobszaru oraz sposobu użytkowania przestrzeni i sposobu spędzania czasu z naciskiem na wskazanie miejsc i zagadnień problematycznych oraz sugestii dotyczących rozwiązań.

W trakcie spaceru przeprowadzonych zostało ok. 10 rozmów z mieszkańcami.

Trasy spacerów, w tym uzupełniających w terenie starego Rozbarku, uwidoczniły dużą różnorodność mikroobszarów w obrębie podobszaru Rozbark. Każdy z mikroobszarów ma swoje niezależne od pozostałych problemy i ich uśrednianie może przynieść szkodę mieszkańcom podobszaru Rozbark. Podział tych przestrzeni podkreślają ciągi komunikacyjne, które stanowią duże bariery dla ruchu pieszego, a co za tym idzie, stanowią bariery dla integracji całego podobszaru.

6.5.6. Indywidualne wizje lokalne

Wizje lokalne okazały się konieczne po zdiagnozowaniu głównych problemów podobszaru Rozbark i wskazaniu przez mieszkańców miejsc o dużym potencjale dla pozytywnych zmian w dzielnicy. Takimi ważnymi miejscami wg mieszkańców są przede wszystkim: zabudowania byłych warsztatów naprawczych kolejowych przy ulicy Brzezińskiej oraz Plac Barbary.

6.5.6.1. WARSZTATY KOLEJOWE przy ulicy Brzezińskiej

W trakcie spotkań z mieszkańcami na pytanie, który obiekt wg Pana/Pani ma olbrzymią wartość sentymentalną i może stać się elementem przyciągającym do dzielnicy, obok zabudowań po byłej KWK Rozbark, najczęściej wskazywane były zabudowania warsztatów kolejowych na ul. Brzezińskiej.

Ze względu na fakt, że budynki stoją puste od długiego czasu (od roku 2003) oraz ich pierwotną funkcję (warsztatową) część mieszkańców obawiała się , ze niemożliwe jest wykorzystanie obiektu na funkcje służące mieszkańcom.

Jednocześnie mieszkańcy wskazywali możliwość organizacji w budynkach warsztatów muzeum, izby historii Rozbarku, miejsca spotkań sąsiedzkich, świetlicy środowiskowej, punktu przyciągającego pasjonatów kolejnictwa i architektury poprzemysłowej. Wskazywano również na możliwość wykorzystania terenów przylegających do zabudowań warsztatów np. na funkcje sportowe.

W związku z dużym sentymentem do obiektu zorganizowana została wizja obiektu, aby sprawdzić jego stan techniczny i potencjał.

Obiekt ma ogromny potencjał dla rozwoju wielu funkcji w tym: sportu, działań kulturalnych, edukacyjnych, a także ośrodka integracji sąsiedzkiej z racji swojej lokalizacji.

Kluczowym w kontekście jego ogromnej wartości jest fakt, że w Bytomiu działa Stowarzyszenie Kolei Wąskotorowych, które może czerpać z warsztatów możliwości rozwoju swojej oferty. Dodatkowym, ważnym elementem jest mural klubu piłkarskiego Polonii Bytom wzdłuż ogrodzenia terenu warsztatów, który wrył się już w krajobraz dzielnicy i miasta.

Stan techniczny obiektu nie jest niestety zadowalający. Ze względu na braki poszycia świetlików wewnątrz hali nastąpił rozrost roślinności.

Główna konstrukcja budynku nie zagraża natychmiastową katastrofą, jednak dalszy brak prac zabezpieczających i remontowych może zmienić stan obecny.

Dużym problemem jest sytuacja własnościowa obiektu, która wymaga szybkiej interwencji. Obiekty nie są własnością gminy. Właścicielem jest PKP, a gmina jedynie bieżąco ochrania obiekty przed dostępem osób niepowołanych. Zgodnie z wskazaniami mieszkańców gmina powinna przejąć obiekt wraz terenem celem przeprowadzenia inwestycji.

6.5.6.2. PLAC BARBARY

W trakcie spotkań plenerowych i spacerów badawczych mieszkańcy wielokrotnie wskazywali plac Barbary jako miejsce bardzo ważne dla mieszkańców dzielnicy. Istotne jest centralne położenie placu podkreślające charakter "Rynku" dla dzielnicy.

Mieszkańcy wskazywali również na wartość architektoniczną zabudowy wokół placu.

Należy zwrócić uwagę na układ urbanistyczny zabudowy. Wokół placu Barbary układ zabudowy przebiega w postaci kwartałów wyznaczonych ulicami, nadając zabudowie charakter śródmiejski. Im dalej od placu Barbary tym układ zabudowy ma charakter bardziej swobodny, czasami wręcz chaotyczny.

Starsi mieszkańcy z rozrzewnieniem wspominali dawną świetność placu.

Najczęściej wspominany jest plac zabaw, który był duży i bardzo oblegany przez dzisiejszych 30-40-latków.

Obecny plac zabaw nie jest oceniany zbyt korzystnie.

Powody takiej oceny to :

- zaśmiecenie placu zabaw i całego placu,
- duże zacienienie placu przez zbyt rozrośnięte drzewa,
- obecność młodych osób na ławkach popijających prawdopodobnie napoje alkoholowe,
- lokalizacja na placu boiska do koszykówki o nawierzchni ziemnej - nierównej i podczas kozłowania powodującej zakurzenie powietrza i dyskomfort gry, a dodatkowo boisko otoczone jest stalową siatką ogrodzeniową, co estetycznie nie współgra z placem miejskim.

W południowo wschodnim narożu placu zlokalizowany był parterowy obiekt handlowy. W chwili obecnej pozostałością jest jedynie fragment fundamentów. Mieszkańcy zwracali uwagę, że po wyburzeniu

Obok placu Barbary zlokalizowano boisko do piłki nożnej. Boisko posiada nawierzchnie ziemną, ale jest zaniedbane. Podczas wykonanych wizji lokalnych, spacerów badawczych nie zauważono, aby ktoś korzystał z boiska zgodnie z jego sportowym przeznaczeniem. Obecnie przestrzeń ta służy raczej jako miejsce wyprowadzania psów.

Zabudowa wokół placu, bardzo doceniana pod względem estetyki architektonicznej przez mieszkańców, oceniana jest jako znajdująca się obecnie w złym stanie technicznym. Mieszkańcy zwracali uwagę, że nawet stan wykończenia elewacji nie przystoi placu, który powinien mieć wartościowy charakter dla dzielnicy. Wskazywano konieczność remontu budynków.

W trakcie wizji zauważalna jest degradacja roli placu jako ważnego punktu spotkań. Przyczyną jest dewastacja i starzenie się infrastruktury placu, a także zanik ciągów pieszych z kierunków ul. Siemianowickiej i ul. Witczaka.

6.5.7.Spotkanie warsztatowe z licealistami

Temat rewitalizacji Rozbarku został podjęty 21 czerwca 2016 w II Liceum Ogólnokształcącym im. S. Żeromskiego. W tym dniu przeprowadzone zostały warsztaty kreatywne „Żeromszczacy - lokalnie!”, w których wzięła udział klasa IA. Czternaścioro uczniów zostało podzielonych na trzy grupy zajmujące się wytypowanymi obszarami położonymi na Rozbarku (Plac Barbary, Park „Szynol" oraz plac na przedłużeniu ul. Piłsudskiego).

W trakcie prac uczniowie mieli za zadanie zaprojektować wybrane przestrzenie ze szczególnym uwzględnieniem funkcji, jakie mogą pełnić. Głównym narzędziem użytym do warsztatów były makiety z przedstawionymi ortofotomapami i wizerunkami przyległych budynków.

Plac Barbary został przedstawiony, jako miejsce z centralną sceną kameralną, służącą występom okolicznej młodzieży i sprzyjającą organizacji małych wydarzeń kulturalnych, jak np. festyn sąsiedzki. Oprócz tego zaprojektowane zostało miejsce sprzyjające odpoczynkowi (uporządkowana zieleń, ławki, symboliczna fontanna) oraz zabawie (plac zabaw). Poza centralną częścią placu, w miejscu zaniedbanego boiska sportowego zaprojektowana została ściana wspinaczkowa.

Park „Szynol", został wskazany, jako miejsce z potencjałem nie tylko rekreacyjnym, ale również historycznym ze względu na obecność przebiegającej tu niegdyś trasy kolei wąskotorowej. Upamiętnieniem tego miałby być ciąg spacerowo-rowerowy poprowadzony w śladzie torowiska z symbolicznie nakreślonymi torami. Na „Szynolu" została także zaprojektowana mała scena będąca przy okazji odrestaurowanym wagonem z okolicznych warsztatów kolejowych, plac zabaw, boisko oraz skate-park.

Trzecią wybraną lokalizacją był plac na przedłużeniu ulicy Piłsudskiego w kierunku ulicy Kingi. Uczniowie wskazali ten teren, jako multimedialny park edukacyjno-muzyczny im. ks. Gorczyckiego. Główną ideą tego miejsca jest prezentacja wybranych zagadnień z historii muzyki (od klasycznej po współczesną) przedstawionych w formie stałej oraz zmiennej ekspozycji edukacyjnej. Zwieńczeniem pomysłu miałaby zostać długa fontanna wznosząca wodę w rytm puszczanej muzyki. W parku zlokalizowana zostałaby również mała kawiarenka.

Oprócz krótkiej diagnozy wybranych przestrzeni i wypracowania rozwiązań, warsztaty z młodzieżą II Liceum Ogólnokształcącego były okazją do poszerzenia wiedzy na temat historii samego Bytomia oraz sprzyjały wzrostowi świadomości troski o otaczającą przestrzeń.

6.5.8. Spotkanie warsztatowe z przedstawicielami instytucji miejskich

Spotkanie warsztatowe z przedstawicielami instytucji odbyło się 1.07.2016r. w Galerii pod Sztrychem w MDK nr 1 przy ul. Powstańców Warszawskich 12.

Spotkanie miało na celu skonfrontowanie dotychczasowych informacji pozyskanych od przedstawicieli instytucji i mieszkańców, a także wypracowanie działań, w które mogą włączyć się instytucje miejskie. W ramach spotkania odbyły się 3 bloki tematyczne: Bezpieczeństwo, Czas wolny i Infrastruktura w tym Komunikacja i Polityka Mieszkaniowa.

6.5.9. Spotkanie podsumowujące połączone z dyskusją

Spotkanie podsumowujące miało miejsce w dniu 22.06.2016r. w sali katechetycznej parafii św. Jacka przy ul. Matejki.

Przedstawiona została prezentacja zebranego materiału podczas procesu konsultacyjnego, wraz z przedstawieniem proponowanych przez mieszkańców kierunków zmian dzielnicy. Spotkanie zakończone zostało krótką dyskusją.

6.6. WNIOSKI Z SPOTKAŃ Z MIESZKAŃCAMI

W trakcie spotkań z mieszkańcami stwierdzono następujące problemy

- mała wiedza na temat planowanych zmian w dzielnicy i całym mieście,
- małe zaangażowanie mieszkańców w spotkania warsztatowe,

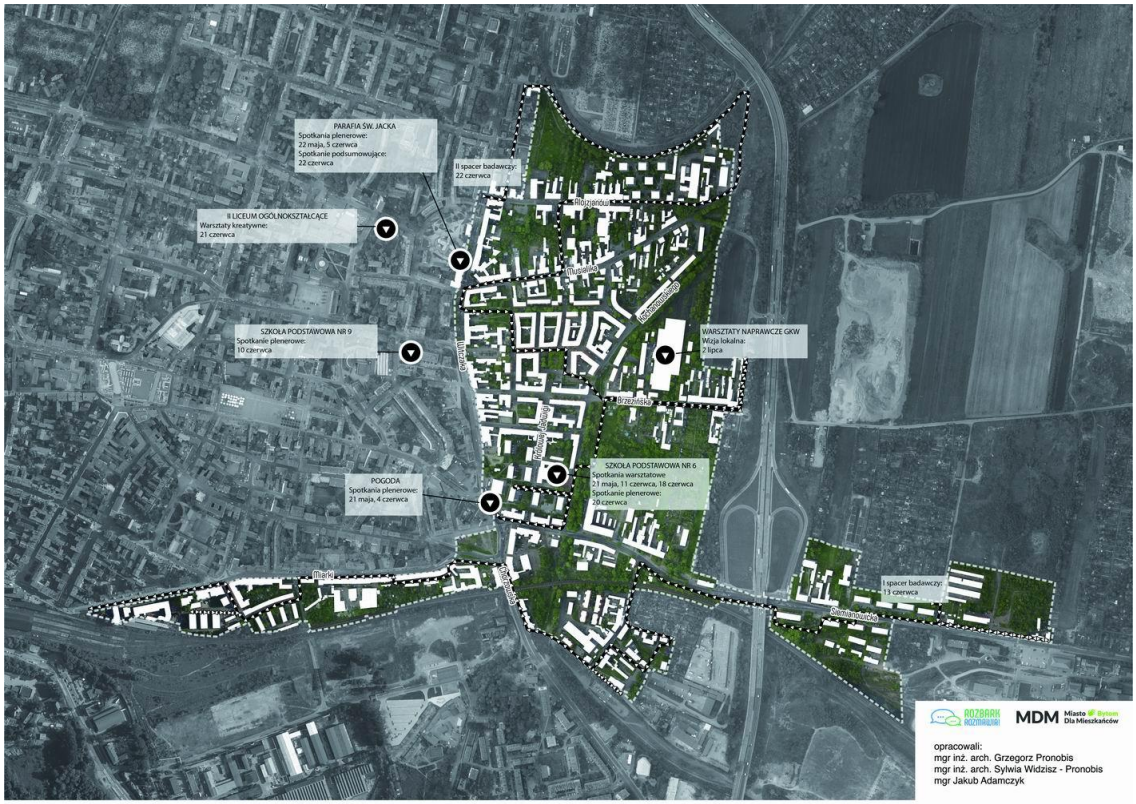

Mapa działań partycypacyjnych

6.7. PODSUMOWANIE WYDARZEŃ

Najbardziej efektywne okazały się spotkania plenerowe, w trakcie których można było bezpośrednio uzyskać pożądane informacje. Ze względu na dużą efektywność tej formy partycypacji zorganizowane zostały dodatkowe spotkania na festynach szkolnych i spacery badawcze.

Mieszkańcy wykazali się małym zainteresowaniem spotkaniami warsztatowymi. Zestawiając to z dużo większą aktywnością podczas spotkań plenerowych, należy stwierdzić, że problemem jest udział mieszkańców dzielnicy w spotkaniach, podczas których mogą się obawiać występowania przed innymi osobami.

W zakresie spotkań mieszkańcy wskazywali na:

a. Niewystarczająco długą kampanię informacyjną i brak wiedzy o planowanych spotkaniach.
   Z drugiej strony nawet mieszkańcy którzy zostali poinformowani podczas spotkań plenerowych o terminie spotkań warsztatowych i obiecali przyjść, ostatecznie nie zjawiali się na spotkaniach.
b. Niezrozumienie planowanego przebiegu i zakresu procesu rewitalizacji,
   Dla mieszkańców samo pojęcie rewitalizacji jest pojęciem mało znanym

i niezrozumiałym.

c. Bardzo niską aktywnością społeczną mieszkańców (co potraktowane zostało przez mieszkańców także jako problem społeczny).
d. Braku wcześniejszych działań informacyjnych docierających do wszystkich mieszkańców, przygotowawczych do działań partycypacyjnych.
e. Postawą roszczeniową wielu mieszkańców.
f. Brak poczucia sprawczości wnoszonych uwag, co prowadziło do zniechęcenia do zaangażowania w sprawy miasta.
   Mieszkańcy zwracali uwagę na niepowodzenia wnoszonych wcześniej przez nich propozycji czy interwencji jak np. propozycja powstania izby historii, zjawisk niebezpiecznych i niepożądanych przy ul. Witczaka i sklepach nocnych.
g. Małą wiarę w realność zmian w Bytomiu.

Planując dalsze działania z udziałem mieszkańców dzielnicy, należy uwzględnić fakt, że trudnością w procesie partycypacyjnym jest dotarcie do mieszkańców. Natomiast po pokonaniu tej przeszkody i dotarciu do mieszkańców, praca z mieszkańcami jest efektywna.

7. GRUPY INTERESARIUSZY

7.1. WYSTĘPUJĄCE GRUPY INTERESARIUSZY

Na podobszarze Rozbark można wyróżnić grupy interesariuszy:

a. okoliczni mieszkańcy – osoby starsze,
b. mieszkańcy – rodziny z dziećmi
c. dzieci
d. młodzież
e. mieszkańcy o niesprecyzowanym statusie, potocznie nazywani przez mieszkańców „Patologią", osoby przesiadujące większą część czasu miejscach publicznych i półprywatnych , niepracujące, odurzone często alkoholem lub innymi używkami
f. organizacje pozarządowe działające na terenie podobszaru rewitalizacji nr 12 Rozbark
g. właściciele nieruchomości
h. przedsiębiorcy,
i. jednostki miejskie,
j. Policja i Straż miejska.

Głównymi interesariuszami na podobszarze są mieszkańcy dzielnicy. Grupowanie mieszkańców jest konieczne przede wszystkim ze względu na wiek, ponieważ potrzeby różnych grup wiekowych są bardzo zróżnicowane.

wszędzie trzeba dojechać autem lub autobusem
niewiele wiemy o historii Rozbarku
nie mamy powodu, żeby dbać o czystość, bo i tak jest brudno i brzydko na ulicach
wyjadę stąd, bo tutaj nie ma perspektyw
MŁODZIEŻ NIE CZUJE SIĘ ZWIĄZANA Z DZIELNICĄ
nie chawlimy się skąd jesteśmy, bo dzielnica ma zły wizerunek
szukamy atrakcji poza dzielnicą
bo nic się tutaj nie dzieje
nie chcemy spędzać czasu z pijakami na ulicy

chcemy miejsc, gdzie można się spotykać, to co jest to zbyt mało
nie mamy gdzie się wyjść na spacer
wszędzie trzeba jechać autem
brakuje poczucia bezpieczeństwa
SENIORZY ZAMYKAJĄ SIĘ W DOMACH
brak zaufania do: Policji i służb miejskich
bezsilność wobec problemów dzienicy: patologia i stan kamienic
pamiętamy lata świetności
chcemy dzielić się wiedzą o historii Rozbarku

brakuje imprez integracyjnych, festynów, kina itp
niewiele wiemy o historii Rozbarku
żeby odpocząć wyjeżdzamy poza Bytom, bo tutaj nic się nie dzieje
brak miejsc pracy
LUDZIE SIEDZĄ W DOMACH I UNIKAJĄ SĄSIADÓW
brak zaufania do: Policji i służb miejskich
bezsilność wobec problemów dzienicy: patologia i stan kamienic
kiedyś było ładnie, a teraz wszystko jest w ruinie
nie chcemy spędzać czasu z pijakami na ulicy, więc mamy ogródek

Grupami o dużym znaczeniu w kontekście poprawy jakości życia są grupy mieszkańców z problemami społecznymi oraz jednostki miejskie wraz z Policją.

Tzw. „Patologia" jest bardzo często wskazywana przez mieszkańców jako główna bariera rozwoju dzielnicy. Tacy ludzie mają postawy roszczeniowe, a jednocześnie nie dbają o wspólną przestrzeń. Konieczna jest realizacja działań włączających takich ludzi do normalnego trybu życia w przeciwnym razie rosnąć będzie liczba głosów mówiących o wysiedleniu ludzi problematycznych.

Jednostki miejskie i Policja mają olbrzymie znaczenie w kontekście dbałości o porządek w przestrzeni publicznej i bezpieczeństwo. Dużym problemem w komunikacji między jednostkami miejskimi i mieszkańcami jest przekaz informacji i konsekwencja w prowadzonych działaniach. Zniechęcenie mieszkańców rodzi nie rozwiązywanie najtrudniejszych sytuacji w obszarze np. sprzątanie ruin, rozwiązywanie problemów własnościowych i nieskuteczne interwencje służb porządkowych.

Organizacje pozarządowe są w dużej mniejszości i obecnie mają bardzo mały wpływ na rozwój dzielnicy. O ile bardzo ważne są działalności parafii św. Jacka, Stowarzyszenia św. Franciszka z Asyżu czy Stowarzyszenia Rowerowy Bytom, tak nie mają one obecnie znaczącego wpływu na rozwiązanie potrzeb mieszkańców. Pozostałe stowarzyszenia działające w podobszarze nie są wskazywane przez mieszkańców co może wynikać z ich słabej promocji lub z oferty, która nie jest skierowana bezpośrednio na mieszkańców dzielnicy.

Przedsiębiorcy w podobszarze Rozbark to przede wszystkim sklepikarze i małe przedsiębiorstwa.

8. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO ROZBARKU PRZEZ UCZESTNIKÓW PROCESU PARTYCYPACJI

8.1. KOMUNIKACJA

8.1.1. Komunikacja samochodowa

Na terenie objętym opracowaniem zlokalizowanych jest kilka dróg o bardzo dużym natężeniu ruchu:

- ulica Witczaka,
- ulica Siemianowicka,
- ulica Karola Miarki,

Ulice wymagające interwencji w zakresie funkcjonalnym:

a. Ulica Witczaka

Ulica Witczaka stanowi granice podobszaru objętego opracowaniem. Problematyczny dla mieszkańców jest w szczególności odcinek pomiędzy Pogodą a ul. Piłsudskiego.

Mieszkańcy wskazywali na to, że ulica Witczaka, ze względu na duże natężenie (w trakcie jedynie 5 minutowego pomiaru poza godzinami szczytu - ok. godz. 13.00 ulicą przejeżdża 105 samochodów) jest istotną barierą pomiędzy terenami leżącymi po obydwu stronach ulicy. Wskazywano również na brak przejść przez ulicę oraz niepraktyczne przejście podziemne na Pogodzie.

Ulica jednokierunkowa o trzech szerokich pasach sprzyja rozwijaniu dużych prędkości.

Mieszkańcy wskazali również na słabe zagospodarowanie całości ulicy. Wzdłuż jezdni biegnie pas utwardzonej ziemi (ślad po przebiegu linii tramwajowej) nie będący ani chodnikiem, ani zielenią.

b. Ulica Siemianowicka

Ulica Siemianowicka stanowi również drogę krajową o dużym natężeniu.

Dla tej ulicy podczas spaceru badawczego mieszkańcy wskazywali brak chodnika po południowej stronie ulicy - w szczególności w okolicy obwodnicy. Wydeptane ścieżki wskazują na konieczność użytkowania ciągu pieszego.

c. Ulica Karola Miarki

Ulica Karola Miarki również jest droga krajową.

Wszyscy mieszkańcy w trakcie spotkań warsztatowych, plenerowych i spacerów badawczych wskazywali duże natężenie ruchu na ulicy Miarki jako główny problem mieszkania wzdłuż tej ulicy.

Hałas, drgania oraz zanieczyszczenie powietrza uniemożliwiają właściwe użytkowanie mieszkań (np. przewietrzanie). Mieszkańcy wskazują ten problem jako powód wyprowadzenia się z Bytomia w najbliższej przyszłości.

Mieszkańcy wskazywali również na trudność przekraczania ulicy Miarki. Poza sygnalizacją świetlną kierowcy niechętnie zatrzymują się na pasach, a kierowcy często przekraczają dozwoloną prędkość.

Ilość przejść dla mieszkańców tez była niewystarczająca.

8.1.1.1. Miejsca postojowe

Mieszkańcy nie wskazywali problemów z miejscami postojowymi.

Należy jednak wziąć pod uwagę następujące czynniki:

- dzielnica zawiera wiele pustostanów i budynków opuszczonych,
- w obszarze znajduje sie duża ilość garaży, wskazywanych przez mieszkańców jako miejsca nieestetyczne, wymagające w przyszłości zmian, przebudowy, czy wręcz likwidacji.

Podczas wizji lokalnych przeprowadzonych o różnych porach dnia nie stwierdzono problemów z miejscami postojowymi, co więcej wzdłuż ulic w tej chwili jest dużo miejsca do zaparkowania samochodu. Wraz z rozwojem dzielnicy ilość pustostanów zmaleje, powstaną nowe budynki mieszkalne, a tym samym zwiększy się ilość mieszkańców. Jednocześnie po wyburzeniu garaży zmniejszy się ilość obecnych miejsc postojowych.

Te obydwa czynniki spowodują, że problem miejsc postojowych pojawi się z intensywnością obecną w chwili obecnej w śródmieściu, gdzie w większości ulice wypełnione są parkującymi samochodami.

Planując więc zmiany przestrzenne dzielnicy należy mieć na uwadze rozwiązanie tej kwestii i lokalizację parkingów, w tym być może kubaturowych, wielopoziomowych.

8.1.2. Komunikacja rowerowa

Mieszkańcy wskazali brak infrastruktury rowerowej. Jedyną możliwością przejazdu rowerem stanowi skorzystanie z ulic, chodników i dzikich wydeptanych ścieżek.

Mieszkańcy wskazywali złą jakość nawierzchni jezdni i chodników, co utrudnia użytkowanie rowerów.

8.1.3. Komunikacja piesza

Granice podobszaru objętego opracowaniem obejmują teren którego wielkość umożliwia poruszanie się po terenie dzielnicy pieszo.

Przykładowo odległość placu Barbary od kościoła św. Jacka to ok 400m, podobna odległość jest pomiędzy placem Barbary i Pogodą. Odległość ta pozwala dotrzeć na miejsce w ok 5-10 minut.

Największa odległość w zakresie całego podobszaru stanowią krańcowe punkty na zachodzie (ul. Miarki) i wschodzie (ul. Siemianowicka) podobszaru. Jednak takiej odległości nikt nie pokonuje i nie zamierza pokonywać pieszo ze względu na brak takich potrzeb funkcjonalnych.

Komunikacja piesza ze względu na stosunkowo nieduże odległości na terenie dzielnicy jest ważnym elementem przemieszczania się mieszkańców.

Mieszkańcy wskazywali następujące problemy i bariery dotyczące poruszania się pieszo na terenie dzielnicy (poszczególne zjawiska wymienione zostały w kolejności od najważniejszych i najczęściej wskazywanych przez mieszkańców):

a. Zły stan techniczny nawierzchni ulic i chodników:

Kwestia szczególnie poruszana przez osoby starsze o ograniczonej możliwości poruszania się. Wskazywano tu głównie zły stan techniczny nawierzchni na ulicach: Reymonta oraz Brzezińskiej.

b. Zła organizacja przejścia dla pieszych w rejonie Pogody:

W chwili obecnej na skrzyżowaniu ulic Witczaka i Krakowskiej funkcjonuje przejście podziemne. Przez wszystkich mieszkańców i użytkowników przejście te było krytykowane i uznane za złe rozwiązanie.

Ocena taka wynika z poniższych wskazań:

- Brak możliwości skorzystania z podjazdów dla wózków. Tory podjazdów dla wózków są umieszczone zbyt blisko ściany, a ich rozstaw nie pasuje do części wózków. W efekcie wielu mieszkańców nosi wózki w rękach.
- Brak poczucia bezpieczeństwa. Przejście podziemne odbierane jest jako miejsce niebezpieczne, w którym dochodziło do pobić i napadów. Mieszkańcy wskazywali nawet, że miało tam miejsce morderstwo. W tym przypadku policjanci nie potwierdzili takiego zdarzenia w ostatnim okresie czasu.
  Ponadto przejście jest słabo oświetlone w nocy i niemonitorowane
- Uciążliwość korzystania z schodów. Konieczność użytkowania schodów jako trudnej przeszkody była wskazywana głównej przez osoby starsze.

c. Brak przejścia przez ulice Witczaka w rejonie ulicy Brzezińskiej.

Ulica Brzezińska była w przeszłości ulicą reprezentacyjną dzielnicy - łączącą śródmieście z centralnym punktem dzielnicy - placem Barbary. W chwili obecnej nie ma możliwości przejścia od strony śródmieścia do ulicy Brzezińskiej.

d. Brak przejścia lub ewentualnie ulicy pomiędzy ulicami Musialika i Alojzjanów.

Ulica Musialika (długość ok. 600m) i ulica Alojzjanów (ok. 500m) zbiegają się w jednym punkcie, ale mieszkańcy wskazywali, że nie ma między nimi połączenia ułatwiającego komunikację. W wyniku potrzeb powstały półdzikie przejścia przebiegające w pobliżu budynków grożącym zawaleniem.

e. Brak przejścia na przedłużeniu ulicy Piłsudskiego w kierunku ulicy Rodziewiczówny

Mieszkańcy wskazywali konieczność lokalizacji ciągu pieszego, który przedłużyłby ulicę Piłsudskiego w stronę ulicy Rodziewiczówny.

f. Tereny niezagospodarowane

Na terenie objętym opracowaniem znajdują się liczne tereny niezagospodarowane i nieuporządkowane.

Częściowo to tereny zabudowane kiepskiej jakości zabudową gospodarczą (garaże, wiaty, komórki), często o złym stanie technicznym. Tereny te często porośnięte są nieuporządkowaną i niepielęgnowaną roślinnością. Taki stan techniczny sprzyja zajmowaniu tych przestrzeni przez osoby nadużywające alkoholu. Powoduje to brak poczucia bezpieczeństwa i chęci korzystania z ciągów pieszych.

g. Brak udogodnień np. obniżeń krawężników chodników przy skrzyżowaniach

Brakuje udogodnień dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach. Należy jednak pamiętać, że udogodnienia te służą również osobom zdrowym, ale o ograniczonej możliwości poruszania się - osobom starszym, dzieciom w wózkach.

h. Brak przejścia pieszego - przedłużenia ulicy Królowej Jadwigi do ulicy Siemianowickiej.

Ulica Królowej Jadwigi kończy się na zabudowie wysokich budynków punktowych. Obecnie budynki te zostały ogrodzone i jedyne funkcjonujące wcześniej przejście zostało zlikwidowane.

i. Brak przejścia pomiędzy ulica Karola Miarki i Katowicką (pomiędzy ulicami Zamenhoffa i Matejki)

W chwili obecnej występuje niezagospodarowane przejście przez przestrzenie podwórkowe kamienic.

j. Brak przejścia na tereny po kopalni Rozbark na przedłużeniu ulicy Rostka.

8.1.4. Transport publiczny

Mieszkańcy zainteresowani są dotarciem do centrum miasta (dworzec) i wskazywali trudności z taką komunikacją.

Trudność taką wskazywały w szczególności osoby starsze, oraz młodzież szkolna.

Osoby starsze ze względu na odległość i trudność dojścia przez bariery komunikacyjne.

Młodzież ze względu na ograniczenie dotarcia do atrakcji w centrum miasta.

Komunikacja autobusowa obsługująca taki kierunek to nieliczne autobusy z przystanków na Pogodzie (jedna linia - nr 227 z kursami średnio 1 raz na godzinę) oraz przystanek przy ul. Prusa (jedna linia - nr 608 z kursami 1 razy na godzinę).

Jedynie tramwaje z przystanków na ulicy Siemianowickiej, a więc na południowym obrzeżu obszaru kursują częściej.

8.2. POLITYKA MIESZKANIOWA (ZASOBY MIESZKANIOWE

Rozbark to dzielnica o charakterze mieszkaniowym z drobnymi usługami. Stąd najczęściej pojawiającym się wątkiem w rozmowach z mieszkańcami jest problem z kamienicami o złym stanie technicznym i dużej ilości pustostanów.

8.2.1. Pustostany

W podobszarze Rozbark duża część kamienic jest w posiadaniu osób prywatnych. Często właściciele nie dbają o stan techniczny posiadanych obiektów.

Widoczny jest jednocześnie problem z kamienicami, których stan własnościowy jest nieuregulowany. Niejasna sytuacja własnościowa budynków, powoduje, że gmina zarządza budynkami, których nie jest właścicielem, nie może przeprowadzić pełnych prac remontowo naprawczych, a mieszkańcy tych budynków, nie mają możliwości ewentualnego wykupu lokali.

Mieszkańcy wielokrotnie wskazywali problem dużej ilości pustych lokali mieszkalnych, które w ich odczuciu mogłyby odżyć przy niewielkim nakładzie finansowym.

Jednocześnie z rozmów z pracownikami Bytomskich Mieszkań wynika, że sytuacja własnościowa stanowi główną barierę w planowaniu działań remontowych dla całego obszaru.

Stan wynajmu lokali mieszkalnych zarządzanych przez Bytomskie Mieszkania:

Ilość lokali mieszkalnych w budynkach gminnych i wspólnotowych: **1129**

Ilość lokali mieszkalnych w budynkach gminnych i wspólnotowych niezagospodarowanych: **129 (11%)**

Z danych uzyskanych z Bytomskich Mieszkań wynika, że ilość pustostanów miejskich w opracowywanym obszarze jest stosunkowo mała. Sytuacja ta mija się z odbiorem wizualnym rozbarskich ulic. Problem jest bezpośrednio związany z sytuacją własnościową kamienic.

Mieszkania w większości wymagają poprawy standardu mieszkaniowego

8.2.2. Lokale użytkowe

Stan wynajmu lokali użytkowych zarządzanych przez Bytomskie Mieszkania:

Ilość lokali użytkowych:	**107**
Ilość lokali użytkowych niezagospodarowanych:	**58 (54%)**

Mieszkańcy zwracali uwagę, że lokale użytkowe, które nie są w chwili obecnej użytkowane

8.3. MIESZKAŃCY

8.3.1. Dane ogólne

Z danych Bytomskich Mieszkań:

Ilość mieszkańców w budynkach miejskich:	**1094**
Ilość mieszkańców w budynkach wspólnot mieszkaniowych (dotyczy lokali gminnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych):	**1292**
Ilość mieszkańców korzystających z gminnych lokali mieszkalnych	**2386** (**30%** liczby mieszkańców całego podobszaru).

8.3.2. Struktura społeczna mieszkańców

Z wypowiedzi mieszkańców wynika, że w każdej z kamienic jest przynajmniej jedna rodzina, która ma problemy z prawem, bądź korzysta z pomocy społecznej. Rodziny takie wywołują konflikty sąsiedzkie i niszczą mienie wspólne. Sytuacja ta jest widoczna podczas spacerów przez obszar.

8.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

8.4.1. Zabudowa

Mieszkańcy wskazywali na zły stan techniczny budynków. Większość budynków wymaga kompleksowego remontu.

Najczęściej wskazywane problemy to:

- budynki opuszczone będące na wpół ruinami - szczególnie na drogach wjazdowych do miasta np. ul. Siemianowicka i Witczaka,
- zły stan techniczny dachów - przeciekanie,

- brak remontów części wspólnych - klatek schodowych,
- zły stan elewacji - odpadające tynki i okładziny.

Wskazywano równie dużą ilość zabudowy gospodarczej i garażowej w różnym stanie technicznym, najczęściej bardzo nieestetycznej.

8.4.2. Pozostała infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna została bardzo negatywnie oceniona przez użytkowników, a wskazywane problemy dotyczyły:

a. brak naprawa przez długi okres czasu nawierzchnie ulic i chodników,
b. braku ławek i miejsc do odpoczynku,
c. braku koszy na śmieci w tym koszy na psie odchody,
d. niewystarczające bieżące prace porządkowe utrzymanie czystości,
e. braku placów zabaw i braku napraw placu zabaw na placu Barbary,

Główne zastrzeżenia budził brak uporządkowanej zieleni.

8.5. CZAS WOLNY

Wśród zagadnień społecznych najczęściej wskazywaną potrzebą była organizacja czasu wolnego zarówno w kontekście zagospodarowania przestrzeni jak i organizacji wydarzeń.

W kontekście zagospodarowania przestrzeni wszyscy mieszkańcy niezależnie od wieku i sytuacji społecznej wskazywali problem braku miejsc do wypoczynku. W wyniku potrzeby powstaje dużo dzikich ścieżek w miejscach niezabezpieczonych, na trasach po dawnych torach kolejowych i wszędzie gdzie tylko jest choć trochę zieleni i da się przejść. Dodatkowo dużo wspólnot buduje we własnym zakresie przestrzenie spotkań i placów zabaw na wspólnotowych podwórkach. Są to często elementy wykonane z opon, palet i innych łatwo dostępnych materiałów, pracą własną któregoś z sąsiadów.

Uczestnicy spotkań wielokrotnie podkreślali, że w dzielnicy nie odbywają się żadne imprezy, wydarzenia. Żeby skorzystać z jakichkolwiek działań w tym koncertów, wydarzeń sportowych, kulturalnych konieczne jest dotarcie do innej części Bytomia lub po prostu wyjechać do innego miasta. Z tego powodu dodatkowo pojawia się podział mieszkańców na osoby, które mogą wyjechać w poszukiwaniu atrakcji spędzania czasu wolnego (stać ich na to) i na osoby, których na to nie stać lub mają ograniczenia i są skazane na siedzenie w domu.

Mieszkańcy, którzy wskazywali problem braku możliwości spędzania czasu wolnego w podobszarze Rozbark można podzielić na następujące grupy:

- Dzieci (wiek poniżej gimnazjum),
- Seniorzy,
- Aktywni sportowo,
- Aktywni kulturalnie.

Dzieci mają do dyspozycji jeden plac zabaw zlokalizowany na Pl. Barbary co rodzi konflikty wśród małych użytkowników. W poszukiwaniu atrakcji dzieci w wieku już ok. 7-8 lat przemieszczają się do centrum Bytomia. Najmłodsi uczestnicy konsultacji wskazywali, że najchętniej chodzą do Centrum Handlowego Agora zlokalizowanego przy pl. Kościuszki, na Rynek, a jak mają trochę więcej czasu to nawet do Parku Miejskiego. Wyprawy traktują jako element zabawy i pewnego rodzaju wyzwania. Centrum Handlowe Agora obecnie stanowi dla nich bezpłatny plac zabaw, którego brakuje im w swojej okolicy.

Rynek mimo, że nie ma dla nich żadnej oferty, jest dla dzieci miejscem spotkań i wymiany wiadomości z rówieśnikami z centrum Bytomia. Same dzieci zdają sobie sprawę, że takie wyprawy są dla nich raczej nie wskazane, ale bez wiedzy rodziców szukają miejsc gdzie mogą w miarę ciekawie spędzić czas. Duża ilość dzieci korzysta z zajęć organizowanych przez Szkoły (SP6, SP9), Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 (w tym przypadku wskazywano dużą odległość i trudności z dotarciem do celu) i innych placówek oświatowych. Większość oferty jednak jest dostępna w roku szkolnym i w godzinach około szkolnych. W wakacje oraz w godzinach popołudniowych dostęp do zajęć mają tylko dzieci, których rodzice mogą dowieźć je samochodem. W rozmowach okazało się, że dzieci-uczestnicy spotkań nie znają podstawowych zabaw podwórkowych i nigdy żaden dorosły nie pokazał im jak można kreatywnie wykorzystać czas wolny.

Seniorzy to coraz większa grupa mieszkańców, która w dużej części obejmuje także osoby niepełnosprawne. Starsi mieszkańcy przede wszystkim zgłaszają problemy infrastrukturalne (uszkodzone chodniki, ulice, brak wygodnych przejść w ważnych kierunkach), które blokują ich aktywność w przestrzeni publicznej. Dużo jest takich osób, które zostały same w życiu i nie mają się zwyczajnie do kogo odezwać. Spędzają większość czasu w domach ponieważ brakuje przyjemnych przestrzeni, zielonych, gdzie można usiąść wygodnie, porozmawiać z sąsiadami, wymienić się informacjami, a przy okazji napić się herbaty, kawy i zajeść ciastko. Bardzo dotkliwy dla seniorów jest brak miejsca gdzie mogą przekazać swoją wiedzę, doświadczenie i gdzie mogą aktywnie spędzać czas. Większość seniorów z powodu braku parków, skwerów, korzysta z ogródków działkowych. Jest to dla nich sposób na obcowanie z naturą, rozwijanie pasji ogrodniczych, ale co bardzo ważne jest to sposób na zorganizowanie przestrzeni zabaw dla ich własnych wnuków.

Obecnie w ramach działalności parafii św. Jacka dużo starszych mieszkańców Rozbarku rozwija swoje pasje kulinarne, muzyczne i plastyczne, a także organizuje wydarzenia podkreślające dziedzictwo historyczne dzielnicy Rozbark. Jednak samo miejsce kultu religijnego nie jest miejscem potencjalnie scalającym różnorodność mieszkańców.

Aktywni sportowo zmuszeni są realizować swoje potrzeby sportowe poza dzielnice, a nawet często poza Bytomiem. Przede wszystkim brakuje infrastruktury dla rowerów, rolkarzy i pasjonatów innych sportów w tym sportów zespołowych. Biegacze wykorzystują istniejące dziko wydeptane ścieżki i chodniki, ale ta sytuacja wskazywana jest przez mieszkańców jako wymagająca odwagi, ponieważ grozi kontuzjami i problemami z bezpieczeństwem na terenach niezagospodarowanych.

Wśród wypowiedzi pojawiały się informacje o nieistniejących obiektach sportowych:

- basen odkryty przy ul. Siemianowickiej (był bardzo popularny i pamięta go ponad 50% dorosłych mieszkańców),
- boisko na ul. Alojzjanów,
- kompleks sportowy na „Nowym Rozbarku".

Dzieci mają możliwość korzystania z boisk szkolnych jednak w bardzo okrojonym zakresie i tylko w godzinach funkcjonowania szkół. Po za tym istniejące boiska (pl. Barbary, ul. Alojzjanów, ul. Chorzowska- boisko Szkół Elektronicznych) są w bardzo złym stanie technicznym i nie nadają się do użytkowania.

W podobszarze Rozbark nie odbywają się żadne imprezy sportowe, wszystkie trasy rowerowe i biegowe imprez skutecznie omijają dzielnicę.

Jako potencjał mieszkańcy wskazywali działające na obszarze lub w bezpośrednim sąsiedztwie organizacje np. Stowarzyszenie Rowerowy Bytom, Aktywny Rozbark.

Aktywni kulturalnie to grupa, która czuje się najbardziej pokrzywdzona, przy czym grupa ta jest najbardziej moblina. Dorośli mieszkańcy wskazywali, że w przeszłości dzielnica tętniła życiem ze względu na obecność ośrodków kulturalnych np. kino, do których schodzili się mieszkańcy całego miasta. Posiadanie własnych atrakcji kulturalnych mieszkańcy traktują jako wyróżnik i nobilitację ich okolicy co dodatkowo wzmacnia poczucie tożsamości z dzielnicą.

Pojawiły się głosy dotyczące oferty kulturalnej miasta, jako tej która jest niewystarczająca i nie odpowiadająca na ich aktualne potrzeby. Szczególnie ważne dla mieszkańców są imprezy plenerowe i wydarzenia o charakterze integracyjnym odbywające się w przestrzeni dzielnicy i angażujące sąsiadów do wymiany wiedzy, doświadczenia, umiejętności z różnych dziedzin życia i kultury. Organizacja działań kulturalnych w bardzo szerokim kontekście jest szczególnie ważna dla młodzieży, która nie ma gdzie realizować swoją kreatywność. Brakuje otwarcia na różne formy kultury, a samą kulturę identyfikuje się z ofertą Opery Śląskiej, czy galeriami sztuki.

Mieszkańcy mają świadomość, że w budynku starej cechowni byłej KWK Rozbark jest instytucja kultury jednak mało kto ją odwiedził.

8.6. BEZPIECZEŃSTWO

Zgodnie z wskazaniami w opracowaniu „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Bytomiu" podobszar Rozbark statystycznie wykazuje poziom przestępstw w ilości poniżej 1 interwencji miesięcznie przypadającej na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten jest niższy niż w sąsiadującym śródmieściu.

Mieszkańcy jednak bardzo krytycznie ocenili poziom bezpieczeństwa.

Główne wskazane problemy to:

a. Brak szybkich interwencji

Mieszkańcy wskazywali na opieszałe działanie przedstawicieli policji.

b. Brak skuteczności
   Interwencje nie przynoszą skutków.
c. Brak wiedzy o dzielnicowych

Mieszkańcy wskazywali, że nie znają swoich dzielnicowych. Obecność Policji niesie za sobą negatywne skojarzenia mieszkańców, a nie poczucie bezpieczeństwa.

d. Sklepy 24 H

Jako duży problem mieszkańcy wskazali istnienie sklepów prowadzących sprzedaż dwudziestoczterogodzinną. Wskazywano te miejsca jako potencjalne niebezpieczne, szczególnie po zmroku.

Potwierdzeniem oceny mieszkańców była wizja lokalna. Rejony w okolicy sklepów są rzeczywiście zdewastowane, aczkolwiek podczas krótkotrwałej obserwacji niemożliwe było znalezienie bezpośredniej zależności.

Zwrócić należy również uwagę na fakt, że sklepy te w porze nocnej prowadzą sprzedaż poprzez okienka podawcze w drzwiach, wykazując również brak poczucia bezpieczeństwa sprzedających wobec własnych klientów.

e. Brak zagospodarowania przestrzeni ogólnodostępnych.

Na obszarze dzielnicy występują niezagospodarowane przestrzenie, które umożliwiają obecność niepożądanych zjawisk w tym pijaństwa i dewastacji mienia.

Przykładowe wskazane przez mieszkańców takie przestrzenie zlokalizowane są:

- pomiędzy ulica Witczaka, Musialika, Rodziewiczówny,
- pomiędzy ulicami Musialika i Alojzjanów w szczególności: teren po wyburzeniu budynków na ul. Alojzjanów o numerach adresowych nieparzystych 5-11, teren o adresie Musialika 23A,
- teren wzdłuż ul. Pszczyńskiej,
- skrzyżowanie ulic Pszczyńskiej i Siennej
- zabudowa przy ul. Siemianowickiej 75,
- teren przy ul. Witczaka pomiędzy sklepem sieci Biedronka, a sklepem rowerowym,
- Szynol (z szczególnym uwzględnieniem ruin zabudowy),
- ul. Rostka.

8.7. ZARZĄDZANIE INFRASTRUKTURĄ

Negatywnie oceniono zarządzanie zarówno budynkami jak i przestrzeniami.

Wskazywano brak prawdziwego gospodarza budynków i terenów oraz brak nie tylko remontów, ale bieżących prac konserwatorskich: napraw, malowania itp.

Mieszkańcy zmuszeni są dokonywać sami napraw.

Teren otaczający nie jest uporządkowany, nie jest sprzątany. Dotyczy to zarówno przestrzeni półprywatnych - podwórek jak i przestrzeni publicznych w tym tych, które powinny być najbardziej reprezentacyjne - plac Barbary czy Szynol.

Mieszkańcy wskazywali też na powstanie trenów "zdziczałych" np. pomiędzy ulicami Witczaka i Rodziewiczówny, pomiędzy ulicami Musialika i Alojzjanów.

Stan taki wynika z złego gospodarowania terenem, ale także z stanu struktury własności i istnienia nieruchomości, których właściciele nie są znani. Stan taki nie może być jednak wytłumaczeniem, a problemem, który jest konieczny do rozwiązania, ponieważ w przeciwnym wypadku wszelkie działania dla zmiany dzielnicy mogą ponieść porażkę.

Zauważalne są próby dbania przez samych mieszkańców o tereny podwórek, charakteryzujące się dużą pomysłowością i pełniące funkcje rekreacyjne.

Część z tych przestrzeni ma charakter prowizoryczny, amatorski (np. wystawione różnego rodzaju fotele wypoczynkowe, huśtawki z opony itp.), lecz wskazuje potencjał do udziału mieszkańców w działaniu, który można wykorzystać w działaniach partycypacyjnych.

Pozostawienie ruin po zawalonych niedużych obiektach powoduje przyzwolenie na składowanie śmieci w rejonie takich ruin, co w krótkim czasie zwiększa zaśmiecanie okolicy.

Zauważalne jest, ze w miejscach uporządkowanych po wyburzeniach nawet w sposób podstawowy (np. przy ul. Siennej) takie zjawiska nie zachodzą.

Krytycznie oceniano też niektóre z wykonanych prac, jako wykonane w sposób nieprzemyślany. Najlepszym przykładem jest zagospodarowanie terenu po wyburzeniu budynku przy skrzyżowaniu ulic Musialika i Witczaka. Na terenie umieszczono ławkę pozbawioną oparcia (więc nie do użytku dla osób starszych), a jej umiejscowienie powoduje, że osoba siedząca patrzy prosto na nieestetyczną ścianę szczytową budynku.

Przy identycznym nakładzie finansowym i rzeczowym można było osiągnąć znacznie lepszy efekt.

8.8. WIEDZA O HISTORII DZIELNICY / TOŻSAMOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Źródłem wiedzy o historii dzielnicy są publikacje dotyczące historii miasta oraz osoby starsze, które dbają o wartości historyczne.

Największe skupienie wokół historii obecne jest w działaniach parafii św. Jacka, w ramach której rekultywowane są tradycje związane z historią Rozbarską. Do najbardziej rozpoznawalnych przez mieszkańców akcji parafialnych zaliczane jest święcenie pokarmów w Wielką Sobotę oraz prezentacje zebranych zdjęć i materiałów historycznych w ramach działań świetlicy parafialnej.

Młodzież i dzieci nie wiedzą prawie nic o historii dzielnicy i myśląc o swojej przyszłości planują przeprowadzkę poza dzielnicę, a wręcz poza miasto. Swoje plany motywują większymi możliwościami rozwoju poza granicami miasta. Dzielnica kojarzy im się w dużej mierze z ich dziadkami oraz sypiącymi się kamienicami. Rosnąca potrzeba aktywnego i kreatywnego działania zmusza ich do szukania oferty w innych miastach. Sytuacja ta nie jest ściśle związana z dzielnicą, pojawiające się w tym kontekście głosy dotyczyły całego Bytomia.

8.9. BEZROBOCIE

Zgodne z danymi z opracowania delimitacji obszaru na terenie podobszaru.

Dane te wskazują, że sytuacja związana z rynkiem pracy nie wyróżnia sie znacznie względem pozostałych części miasta. Pod względem bezrobocia sytuacja na Rozbarku jest gorsza od obszaru Śródmieścia, ale lepsza niż na Bobrku czy kolonii Zgorzelec.

Mieszkańcy wskazywali na problem bezrobocia w kontekście obecności osób bezrobotnych, które okupują codziennie przestrzenie podwórzy, placów czy rozpadających się budynków.

Jednocześnie wobec pytania o tworzenie miejsc pracy mieszkańcy nie wskazywali utworzenia na podobszarze Rozbark zakładów pracy z dużą ilością miejsc pracy. Tłumaczono to także brakiem odpowiedniej przestrzeni dla lokalizacji dużego zakładu pracy.

Należy zwrócić uwagę, że stworzenie miejsc pracy w danej dzielnicy nie rozwiąże bezpośrednio problemu bezrobocia mieszkańców tej dzielnicy, a problematykę bezrobocia należy rozwiązać w większej skali.

9. WIZJA PODOBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

9.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Podobszar rewitalizacji nr 12 (Rozbark) to obszar miasta o dużym potencjale mieszkaniowym. W wyniku prowadzonej diagnozy wyłoniono szereg postulatów dotyczących poprawy funkcjonowania dzielnicy dotyczących:

- poprawy jakości środowiska miejskiego,
- stworzenie przestrzeni bezpiecznych dla dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób niepełnosprawnych,
- poprawę jakości środowiska mieszkaniowego poprzez podniesienie standardu mieszkań, a także budynków i ich otoczenia
- likwidacje barier komunikacyjnych,
- pojawienie się oferty spędzania czasu wolnego w dzielnicy,
- poprawę bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz w budynkach,
- wsparcie i promocję inicjatyw sąsiedzkich.

Wszystkie ww. zagadnienia mają bezpośrednie przełożenie na poprawę wizerunku wyznaczonego podobszaru rewitalizacji, która ma związek ze wzmocnieniem poczucia tożsamości z zamieszkiwanym przez nich obszarem. W trakcie konsultacji społecznych mieszkańcy wykazywali troskę o otaczającą ich przestrzeń i podkreślali, że chcą być dumni zarówno z dzielnicy, jak i miasta.

Wskazywana była również konieczność większego zaangażowania w sprawy mieszkańców przedstawicieli instytucji miejskich i determinacji w rozwiązywaniu najbardziej istotnych problemów. Uczestnicy konsultacji społecznych wykazywali chęć do współpracy na rzecz dobra wspólnego.

9.2. WIZJA

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy została sformułowana następująca wizja rewitalizacji dzielnicy :

Rozbark - miejsce bezpieczne, przyjazne do zamieszkania i atrakcyjne do spędzania czasu wolnego

Tak sformułowana wizja wskazuje zasadniczy kierunki działań rewitalizacyjnych, którymi są przede wszystkim:

- działania dotyczące poprawy bezpieczeństwa i oferty spędzania czasu wolnego w podobszarze rewitalizacji,
- działania dotyczące poprawy zarządzania przestrzenią oraz budynkami,
- skomunikowanie dzielnicy Rozbark wewnątrz oraz z pozostałymi częściami miasta.

Na podstawie wyżej wymienionych kierunków wskazane zostały wyznaczone odpowiadające im cele strategiczne:

CEL STRATEGICZNY NR 1A: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I KOMFORTU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
CEL STRATEGICZNY NR 1B: LEPSZA OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO DLA DZIELNICY

CEL STRATEGICZNY NR 2A: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI
CEL STRATEGICZNY NR 2B: POPRAWA ZARZĄDZANIA BUDYNKAMI
CEL STRATEGICZNY NR 3: LEPSZA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Schemat objaśniający mechanizm formułowania celów strategicznych dla podobszaru rewitalizacji:

9.3. CHARAKTERYSTYKA CELÓW STRATEGICZNYCH

9.3.1. CEL STRATEGICZNY NR 1A: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I KOMFORTU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Działania z zakresu bezpieczeństwa są odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez mieszkańców. Najbardziej istotne dla funkcjonowania dzielnicy mogą być działania edukacyjne i profilaktyczne dotyczące bezpieczeństwa z udziałem dzieci i młodzieży. Ponadto, wśród działań rekomenduje się również:

- zwiększenie ilości patroli policji i straży miejskiej,
- kampanię informacyjno-edukacyjną poprawiającą relacje mieszkańców z policją i strażą miejską,
- ograniczenie sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych,
- doświetlenie ulic i placów,
- montaż kamer monitoringu przemysłowego.

Do wzrostu komfortu życia w szczególności przyczynić się może:

- ograniczenie niskiej emisji pyłów z kominów, będących wynikiem nadmiernego spalania w piecach węglowych,
- ograniczenie hałasu dochodzącego z rejonu linii kolejowej nr 131,
- nadzór nad funkcjonowaniem miejsc skupu złomów, mający zapobiegać kradzieżom metalowych elementów w dzielnicy.

9.3.2. CEL STRATEGICZNY NR 1B: LEPSZA OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO DLA DZIELNICY

Oferta spędzania czasu wolnego jest dotyczy zapotrzebowania na odpowiednią infrastrukturę: sportową, rekreacyjną, społeczną i kulturalną.

Dla mieszkańców wszystkich grup wiekowych ważna jest organizacja wspólnych wydarzeń plenerowych na Rozbarku: sportowych, kulturalnych, społecznych (integracyjnych, międzypokoleniowych oraz sąsiedzkich). Oferta wydarzeń powinna być możliwie zróżnicowana tak, aby każdy mógł określić swoje upodobania, dążąc w efekcie do rozwinięcia lokalnych inicjatyw wspierających rozwój dzielnicy. Poprawie oferty spędzania czasu wolnego sprzyja również tworzenie placówek kulturalnych.

Dla dzieci należy przewidzieć miejsca oraz wydarzenia, w których mogą się bawić, rozwijać swoje pasje i nabierać prawidłowych postaw aktywności społecznej. W omawianym podobszarze istotne jest pojawienie się placówek, w których dzieci będą mogły spędzać wolny czas (również po szkole), natomiast dla osób starszych centra integracji społecznej z bogatą ofertą zajęć.

Lokalizacja obiektów takich, jak nowe boiska, skate-parki, ścianka wspinaczkowa może służyć mieszkańcom Rozbarku, ale także przyciągnąć również osoby mieszkające poza wyznaczonym podobszarem rewitalizacji.

9.3.3. CEL STRATEGICZNY NR 2A: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI

Niniejszy cel strategiczny dotyczy poprawy jakości przestrzeni w zakresie bieżącego utrzymania, a także tworzenia nowych obszarów zieleni uporządkowanej i usług komercyjnych.

Z uwagi na dominującą funkcję mieszkaniową preferuje się zagospodarowanie terenów zieleni uporządkowanej, w tym: parki, skwery i podwórka i wyposażenie je w małą

architekturę, przede wszystkim w ławki, kosze, stoliki i elementy ozdobne (np. pergole). Powstała w ten sposób infrastruktura może być atrakcyjna, funkcjonalna i służyć integracji sąsiedzkiej. Istotne jest zaangażowanie lokalnej społeczności w proces planowania i wykonania elementów przestrzennych w celu pobudzenia poczucia odpowiedzialności za własną przestrzeń.

Jakość przestrzeni zależy również od dostępu do usług, dlatego preferuje się tworzenie odpowiedniej ku temu infrastruktury.

9.3.4. CEL STRATEGICZNY NR 2B: POPRAWA ZARZĄDZANIA BUDYNKAMI

Niniejszy cel został sformułowany na potrzeby poprawy zarządzania tkanką budowlaną w podobszarze rewitalizacji.

Zaleca się remonty istniejącej zabudowy oraz kompleksowe dostosowanie lokali do obowiązujących standardów i przepisów. W przypadku planowanej nowej zabudowy, należy położyć wagę na zabytkowy układ urbanistyczny w okolicy placu Barbary tak, aby nie naruszyć układu regularnych kwartałów.

Działania powinny być również ukierunkowane na uporządkowanie zabudowy garażowej i gospodarczej.

Należy dążyć do ograniczenia ilości pustostanów poprzez stworzenie oferty wykorzystania pustych zasobów lokalowych na cele mieszkalne oraz użytkowe.

Mieszkańcy dopuszczają możliwość wyburzeń - w szczególności oficyn, których nie da się dostosować do uzyskania lokali mieszkalnych o właściwym układzie i standardzie.

Wobec dużej ilości mieszkań pozbawionych łazienki (546 w lokalach należących do gminy) wskazuje się podczas prac budowlanych kompleksowo przebudować układ lokali mieszkalnych wyposażając lokale w konieczne pomieszczenia (łazienki, kuchnie).

Poza koniecznym uporządkowaniem struktury własności wskazane jest uporządkowanie ilości lokali mieszkalnych należących do gminy w ramach wspólnot mieszkaniowych. Gmina posiadając pojedyncze lokale w budynkach wspólnot zobowiązana jest zarządzać lokalami, wynajmować je przy jednoczesnym braku decyzyjności na budynek, o którym decyduje wspólnota.

Zasadne wydaje się uproszczenie w miarę możliwości w poszczególnych budynkach i dążenie do utworzenia budynków wspólnot bez udziałów gminy oraz budynków o 100% własności gminnej.

9.3.5. CEL STRATEGICZNY NR 3: LEPSZA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Niniejszy cel strategiczny został sformułowany w odpowiedzi na szereg postulatów dotyczących utrudnień komunikacyjnych dotyczących funkcjonowania podobszaru rewitalizacji.

Układ ciągów komunikacji samochodowej, rowerowej, ciągów pieszych i transportu publicznego powinien być dostosowany do funkcji mieszkaniowej. Największy nacisk należy położyć na rozwój traktów pieszych i towarzyszącej im zieleni oraz rozwój infrastruktury tras rowerowych. Działania te pozwolą na uspokojenie ruchu samochodowego i wybór alternatywnych form przemieszczania się po dzielnicy oraz w kierunkach poza dzielnicę.

Rekomenduje się stworzenie systemu infrastruktury rowerowej na obszarze dzielnicy, składającego się z dwóch głównych tras:

- w ciągu dawnej linii kolei wąskotorowej od zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Żabie Doły”, wzdłuż ul. Kochanowskiego do ul. Alojazjanów,
- w ciągu zlikwidowanej kolei piaskowej od szybu „Witczak” w kierunku Piekar Śląskich.

Układ planowanych tras rowerowych przedstawiony został na mapie nr 8 w rozdziale 12.

Aby dzielnica zaczęła się pozytywnie rozwijać, konieczna jest likwidacja barier komunikacyjnych, które ograniczają swobodne przemieszczanie się w kierunku centrum miasta: stworzenie brakujących przejść dla pieszych, remont chodników. Otwarcie komunikacyjne pozwoli także na poprawę wizerunku Rozbarku, jako miejsca spokojnego i przyjaznego do zamieszkania.

Potrzebą zmian w zakresie komunikacji samochodowej jest zniesienie statusu dróg krajowych przebiegających w ciągach ulic Witczaka, Miarki i Siemianowickiej i ograniczenie ruchu.

9.4. KIERUNKI DZIAŁAŃ

9.4.1. Dostosowanie polityki mieszkaniowej do obecnej struktury wiekowej i społecznej.

9.4.2. Budowa oferty kulturalnej i społecznej na terenie podobszaru Rozbark.

9.4.3. Likwidacja barier architektonicznych w podobszarze Rozbark i terenach przyległych.

9.4.4. Uporządkowanie krajobrazu przestrzeni miejskiej.

9.4.5. Budowa sieci ścieżek pieszych i dróg rowerowych powiązanych z otoczeniem.

9.4.6. Diagnoza potrzeb w kontekście usług w tym usług miejskich i plan usprawnienia dostępu do nich.

9.4.7. Przejęcie obiektów o skomplikowanej sytuacji własnościowej i nieruchomości o dużej wartości kulturowej.

9.4.8. Działania urzędu miasta dotyczące scalania terenów zielonych i mieszkaniowych.

9.4.9. Aktywizacja społeczna mieszkańców.

9.4.10. Aktywizacja mieszkańców do przedsiębiorczości skierowanej usługi lokalne i aktywizacja zawodowa.

10. OCZEKIWANE SZCZEGÓŁOWE REZULTATY REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

10.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Dzielnica powinna spełniać funkcje mieszkalne i rekreacyjne. Najważniejsza jest wygoda użytkowania przestrzeni miejskich i swoboda w korzystaniu z usług sportowych, kulturalnych i edukacyjnych. Dzielnica ma odpowiadać na potrzeby mieszkańców XXI wieku w oparciu o wyniki badań dotyczących potrzeb mieszkalnych i rekreacyjnych osób starszych i niepełnosprawnych. Realizacja działań w oparciu o takie idee pozwoli zbudować elastyczną, wygodną przestrzeń dla wszystkich grup wiekowych i umożliwi rozwój dzielnicy.

Wskazane jest zniwelowanie zjawisk niepożądanych w funkcjach, czyli likwidacja punktu skupu surowców wtórnych na końcu ulicy Alojzjanów oraz likwidacja handlu alkoholem w nocy dla podniesienia bezpieczeństwa.

Dzielnica powinna spełniać funkcje mieszkalne i rekreacyjne. Najważniejsza jest wygoda użytkowania przestrzeni miejskich i swoboda w korzystaniu z usług sportowych, kulturalnych i edukacyjnych. Dzielnica ma odpowiadać na potrzeby mieszkańców XXI wieku w oparciu o wyniki badań dotyczących potrzeb mieszkalnych i rekreacyjnych osób starszych i niepełnosprawnych. Realizacja działań w oparciu o takie idee pozwoli zbudować elastyczną, wygodną przestrzeń dla wszystkich grup wiekowych i umożliwi rozwój dzielnicy.

Na ogólne pytanie dotyczące generalnej potrzeby mieszkańców wskazana była poprawa jakości życia w dzielnicy. Przez poprawę jakości mieszkańcy rozumieli:

- poprawę jakości krajobrazu miejskiego,
- zagospodarowanie bezpiecznej przestrzeni dla dzieci, seniorów i niepełnosprawnych,
- podniesienie standardu mieszkań i otoczenia,
- likwidacje barier komunikacyjnych,
- poprawę poczucia bezpieczeństwa na ulicach i we wspólnotach mieszkaniowych (w tym rozwiązanie problemu osób wykluczonych społecznie),
- szacunek i promocja inicjatyw sąsiedzkich,
- animację czasu wolnego.

Wszystkie te zagadnienia mają bezpośrednie przełożenie na poprawę wizerunku dzielnicy, który ma znaczenie dla mieszkańców w kontekście wzmocnienia poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania. Mieszkańcy chcą być dumni ze swojego miasta i swojej dzielnicy. Wskazywana przez uczestników spotkań jest konieczność większego zaangażowania w sprawy mieszkańców przedstawicieli instytucji miejskich, większego szacunku do potrzeb mieszkańców pozostawiających podatki w Bytomiu i determinacji w rozwiązywaniu najbardziej palących problemów. W wielu rozmowach młodzi mieszkańcy wykazywali dużą chęć i otwartość na wspólną pracę na rzecz dobra wspólnego. Elementami, które mogą wykorzystać takie deklarację są:

- szczegółowe określenie ram, w jakich można realizować swoje działania,
- bezpośredni dostęp do osób decyzyjnych,
- jasne komunikaty o planowanych działaniach dostosowane do języka mieszkańców (język urzędowy budzi niechęć, ostrożność i nieufność).

Wskazane jest zniwelowanie zjawisk niepożądanych w funkcjach, czyli likwidacja punktu skupu surowców wtórnych na końcu ulicy Alojzjanów oraz likwidacja handlu alkoholem w nocy dla podniesienia bezpieczeństwa.

10.2. KOMUNIKACJA

Podobszar Rozbark jest dzielnicą zlokalizowaną najbliżej Śródmieścia miasta i konieczna jest komunikacja między tymi obszarami, aby ich rozwój był równomierny i nie odbywał się kosztem ich samych. Mieszkańcy mają mieć swobodę przemieszczania się w kierunkach, w których zlokalizowane są potrzebne im funkcje. Spowoduje to także rozwój istniejących i nowych funkcji w tym inwestycji prywatnych. Konieczne jest powiązanie planów z działaniami innych sąsiednich gmin w celu maksymalizacji przyszłych efektów.

Układ komunikacji samochodowej, rowerowej, ciągów pieszych i transportu publicznego musi być ukierunkowany na głównych użytkowników przestrzeni podobszaru Rozbark, którymi obecnie są seniorzy i małe dzieci. Największy nacisk należy położyć na rozwój traktów pieszych z towarzyszącą im zielenią, a także na rozwój infrastruktury sportowej w tym dróg rowerowych i tras rolkowych, pozwalając na uspokojenie ruchu samochodowego i wybór alternatywnych form przemieszczania się po dzielnicy i w kierunkach preferowanych poza dzielnicę i poza miasto.

Aby dzielnica zaczęła się pozytywnie rozwijać konieczna jest likwidacja barier komunikacyjnych, które ograniczają swobodne (piesze i rowerowe) przemieszczanie się w kierunku centrum miasta i usług publicznych poza dzielnicą. Otwarcie komunikacyjne pozwoli także na poprawę wizerunku Rozbarku.

10.2.1. Komunikacja samochodowa

Najistotniejszą zmianą w zakresie komunikacji samochodowej jest likwidacja dróg krajowych na przebiegu ulic Witczaka, Karola Miarki i Siemianowickiej. Powyższe ulice mają stać się ulicami miejskimi i pozbawione powinny być barier dla pieszych.

Na ulicy Witczaka powinny być zorganizowane dodatkowe przejścia dla pieszych w rejonie skrzyżowania z ulicą Brzezińską, oraz w rejonie skrzyżowania z ulicą Piłsudskiego. Istniejące przejście podziemne w rejonie Pogody powinno zostać zastąpione przejściem na powierzchni terenu.

Na ulicy Miarki powinny sie pojawić dodatkowe przejścia pomiędzy ulicami Jagiellońską i Rostka oraz pomiędzy ulicami Zamenhoffa i Matejki - w miejscu planowanego przejścia pieszego w stronę ul. Katowickiej.

Wraz z rozwojem dzielnicy, wzrostem ilości zamieszkałych lokali mieszkalnych pojawi się konieczność zaspokojenia potrzeb w zakresie miejsc postojowych dla samochodów.

10.2.2. Komunikacja rowerowa

Mieszkańcy wskazali stworzenie systemu tras rowerowych na obszarze dzielnicy, ale także połączenie ich z systemem tras rowerowych w mieście.

Trasa numer 1.

Trasa na południe skierowana w kierunku Żabich Dołów i dalej do połączenia z trasami rowerowymi w Chorzowie. Na terenie podobszaru trasa biegnie układem byłej kolejki wąskotorowej do ulicy Siemianowickiej, wzdłuż ulicy Kochanowskiego i wzdłuż obwodnicy (alei Jana Pawła II) do wiaduktu obwodnicy i po wiaduktem trasa przebiega w stronę tras rowerowych na terenie miasta Piekary Śląskie.

Na terenie Szynola, (który w zamierzeniu mieszkańców) powinien stać się parkiem trasa rowerowa powinna być wykonana w granicznym naniesieniem przebiegu szyn kolejowych jako jeden z elementów nawiązujących do tematyki kolejowej planowanego parku.

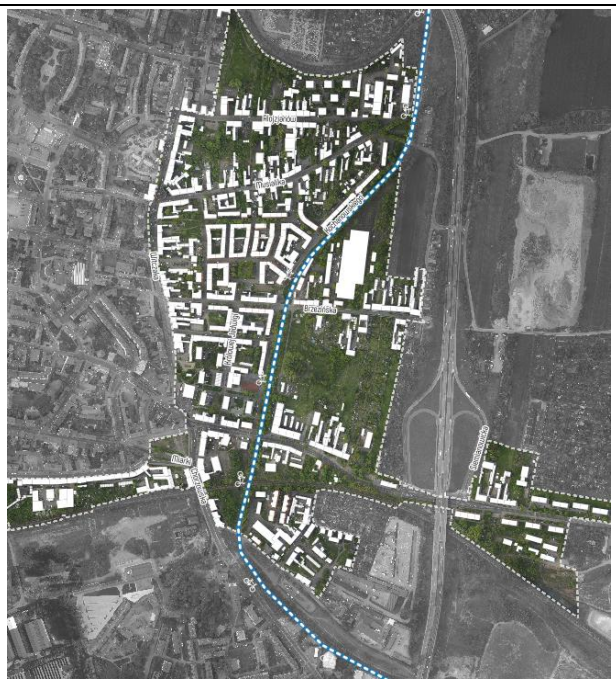

Schemat przebiegu trasy nr 1

Trasa numer 2

Przebieg od Pogody wzdłuż ulicy Witczaka - po przebiegu dawnego tramwaju,

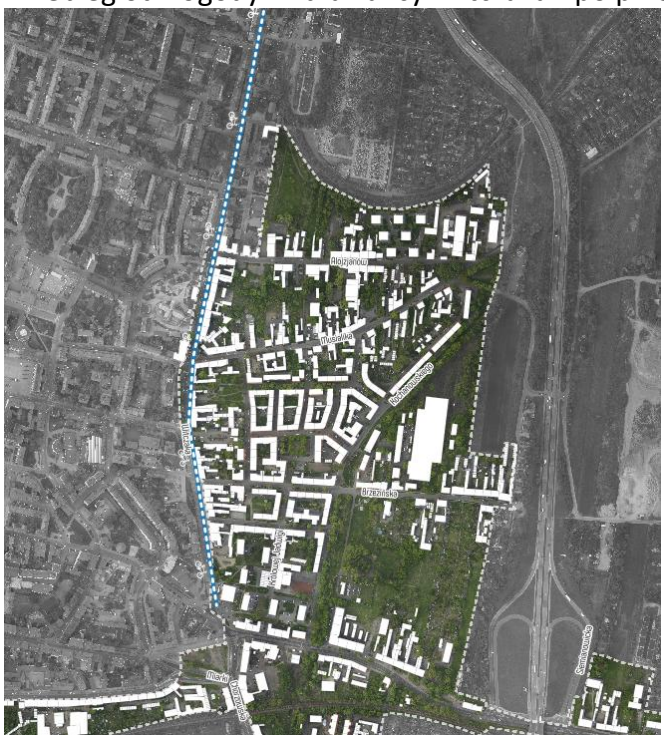

Schemat trasy nr 2

Trasy nr 1 i nr 2 należy połączyć poprzez ulicę Staffa i wzdłuż południowej granicy cmentarza w stronę obwodnicy. Dalej trasa powinna przebiegać za obwodnicę - w kierunku tras rowerowych w Piekarach Śląskich.

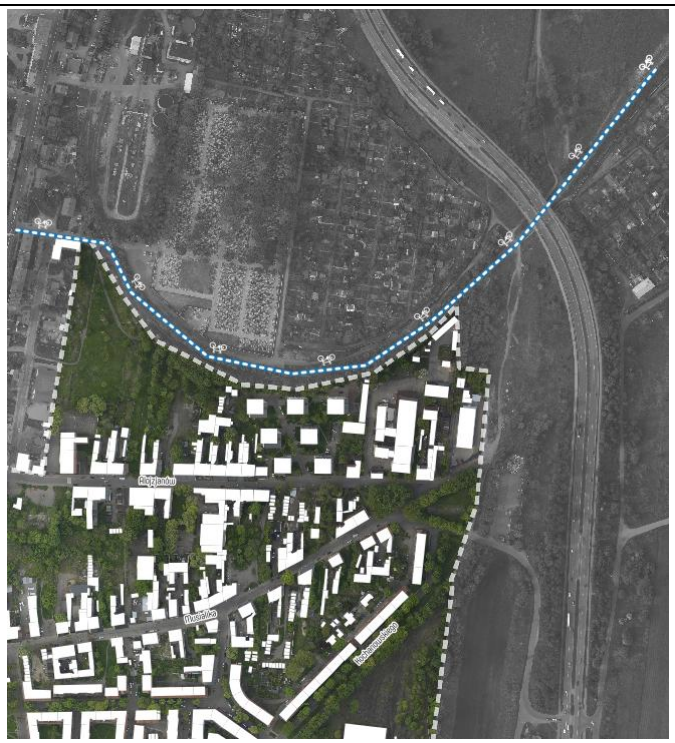

Schemat przebiegu trasy łączącej trasy nr 1 i nr 2

Ważne aby układ tras rowerowych dzielnicy Rozbark połączony był z systemem tras rowerowych w pozostałej części miasta - w szczególności bezpośrednio sąsiadującym śródmieściu.

Jako istotne mieszkańcy wskazali połączenia z terenami:

- teren po kopalni Rozbark na wysokości ul. Chorzowskiej - Pszczyńskiej
- połączenie z centrum miasta ulicą Piłsudskiego
- połączenie z centrum na wysokości ulicy Powstańców Śląskich

Całkowity układ planowanych tras rowerowych przedstawiony został na mapie nr 8 w rozdziale 12.

10.2.3. Ścieżki piesze

Mieszkańcy potrzebują bezpiecznych przejść pieszych umożliwiających korzystanie ze wszystkich możliwości przestrzeni dzielnicy. Ważne jest udrożnienie pieszych korytarzy na linii kierunków:

- ul. Alojzjanów-> plac Barbary -> ul. Siemianowicka z budową zejścia do ulicy Siemianowickiej pomiędzy budynkami Siemianowicka 7 i 9
- ul. Piłsudskiego -> Pl. Barbary
- ul. Szkolna -> ul. Brzezińska -> kładka w kierunku ogródków działkowych za al. Jana Pawła II
- ul. Siemianowicka -> tereny KWK Rozbark
- ul. Katowicka -> ul. Miarki -> tereny KWK Rozbark
- ul. Siemianowicka -> ul. Sienna -> Żabie Doły
- ul. Rostka -> tereny KWK Rozbark

Oprócz samego wytyczenia ścieżek konieczne jest zagospodarowanie terenów, przez które przebiegają w taki sposób, aby można było bezpiecznie się przemieszczać o każdej porze

dnia i nocy. Konieczna jest likwidacja dzikich wysypisk, wysokich traw, gruzów budowlanych, a także zabezpieczenie przed sypiącymi się pustostanami.

10.2.4. Transport publiczny

Zmiana transportu publicznego powinna ułatwić dostęp komunikacyjny do centrum miasta. Transport może być realizowany przez mniejsze pojazdy.

10.3. POLITYKA MIESZKANIOWA

10.3.1. Pustostany

Pustostany należy przeznaczać na cele mieszkalne.

Mieszkańcy dopuszczają możliwość wyburzeń - w szczególności oficyn, których nie da się dostosować do uzyskania lokali mieszkalnych o właściwym układzie i standardzie.

Standard mieszkań

Wobec dużej ilości mieszkań pozbawionych łazienkek (546 w samych lokalach należących do gminy) należy podczas prac budowlanych kompleksowo przebudować układ lokali mieszkalnych wyposażając lokale w konieczne pomieszczenia (łazienki, kuchnie).

10.3.2. Struktura własności budynków

Poza koniecznym uporządkowaniem struktury własności wskazane jest uporządkowanie ilości lokali mieszkalnych należących do gminy w ramach wspólnot mieszkaniowych.

Gmina posiadając pojedyncze lokale w budynkach wspólnot zobowiązana jest zarządzać lokalami, wynajmować je przy jednoczesnym braku decyzyjności na budynek, o którym decyduje wspólnota.

Zasadne wydaje się uproszczenie w miarę możliwości w poszczególnych budynkach i dążenie do utworzenia budynków wspólnot bez udziałów gminy oraz budynków o 100% własności gminnej.

10.3.3. Nowa zabudowa mieszkaniowa

W chwili obecnej w związku z dużą ilością pustostanów budowa nowej zabudowy nie jest priorytetem. W przyszłości po uporządkowaniu przestrzeni i uporządkowaniu struktury własnościowej, istnieje taka możliwość. Nowa zabudowa powinna stać się uporządkowanym uzupełnieniem istniejącej.

10.4. MIESZKAŃCY

10.4.1. Liczba mieszkańców

W chwili obecnej ilość mieszkańców podobszaru wynosi ok 7900 osób. Ilość mieszkańców po procesie powinna ulec zwiększeniu po zagospodarowaniu i zasiedleniu pustostanów przez nowych mieszkańców. Prognozowane wzrost mieszkańców po zasiedleniu wolnych lokali gminnych to 350 do 500 osób.

Ilość osób, które mogą zająć lokale nienależące do gminy jest trudna do oszacowania. Przyjąć można podobną ilość.

Należy pamiętać, że zwiększenie ilości mieszkańców nie jest zadaniem priorytetowym dla dzielnicy.

10.4.2. Struktura społeczna mieszkańców

W chwili obecnej dzielnica zamieszkała jest przez osoby w różnym wieku i taką tendencję należy zachować.

Należy to uzyskać poprzez:

- nieprzenoszenie osób starszych na czas procesów rewitalizacyjnych poza obszar dzielnicy,
- zachęcanie ludzi młodych do zamieszkania na terenie dzielnicy.

10.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

10.5.1. Proponowana zabudowa

Mieszkańcy wskazywali konieczność remontu istniejącej zabudowy. Remont istniejących budynków powinien zawierać przebudowę kompleksową dostosowująca lokale do obowiązujących standardów i przepisów.

Nowa zabudowa może być dalsza konsekwencją działań i przyszłych potrzeb. W przypadku budowy nowej zabudowy mieszkańcy zwracali uwagę, na wartościowy układ urbanistyczny w okolicy pl. Barbary - układ regularnych kwartałów. Nowa zabudowa w innych rejonach powinna tworzyć również zabudowę kwartałów.

Należy dążyć do uporządkowania zabudowy garażowej i gospodarczej, którą należy systematycznie ograniczać i wyburzać.

Jednocześnie w takim przypadku rozwiązywać problem zwiększającego się zapotrzebowania na miejsca postojowe (np. budowa parkingów w tym wielopoziomowego).

10.6. CZAS WOLNY

Dla wszystkich grup wiekowych ważna jest organizacja wspólnych imprez plenerowych, sportowo-kulturalnych, integrujących pokolenia i sąsiadów. Oferta wydarzeń powinna być jak najbardziej zróżnicowana, aby każdy mógł określić swoje upodobania a w efekcie rozwinął własne inicjatywy wspierające rozwój dzielnicy. Ważne, aby wydarzenia były kreatywne, ale i pobudzały lokalną społeczność do indywidualnych, kreatywnych działań w mikroskali.

10.6.1. DZIECI

Dla dzieci należy przewidzieć miejsca i wydarzenia gdzie mogą rozwijać swoje pasje, ale też mogą uczyć się aktywności społecznej.

Należy zaplanować nowe lokalizacje placów zabaw o zróżnicowanej ofercie tak, aby mogły z nich korzystać zarówno małe dzieci jak i młodzież. Ważne jest zaplanowanie przestrzeni w taki sposób, aby mogli korzystać z niej w jednym czasie zarówno dzieci z rodzicami jak i seniorzy.

W podobszarze Rozbark muszą pojawić się punkty, w których w godzinach po szkolnych dzieci będą mogły spędzać swój wolny czas. Takie punkty powinny spełniać też rolę animatora przestrzeni i czasu tak aby nauczyć dzieci szukania sposobu na nudę, ale także żeby dać rodzicom narzędzia do rozwijania swoich dzieci. Punkty muszą być na tyle rozproszone po dzielnicy, aby korzystanie z nich nie wymagało przekraczania barier komunikacyjnych.

10.6.2. SENIORZY

Przede wszystkim należy zagospodarować przestrzenie zielone i wyposażyć je w wygodną małą architekturę w tym ławki, pergole, stoliki, stoliki z możliwością gry w szachy itp. Ważne aby powstała infrastruktura służyła integracji sąsiedzkiej i była atrakcyjna. Konieczne jest zaangażowanie seniorów i lokalną społeczność do planowania i wykonania elementów przestrzennych, aby pobudzić poczucie odpowiedzialności za własną przestrzeń.

Ważne są także miejsca, w których seniorzy mogą wymienić się swoją wiedzą i doświadczeniem oraz gdzie mogą spędzać czas wśród ludzi.

10.6.3. AKTYWNI SPORTOWO

Dla aktywnych sportowo ważne jest umożliwienie realizacji swoich pasji. Dodatkowo ważny jest fakt, że realizacja infrastruktury sportowej i włączenie przestrzeni dzielnicy do już realizowanych wydarzeń sportowych.

Największą potrzebą jest budowa dróg rowerowych spinających dzielnicę i umożliwiająca włączenia się do tras w kierunku gmin sąsiednich, a także budowa otwartego kąpieliska, czynnego w okresie letnim.

10.6.4. AKTYWNI KULTURALNIE

To grupa, która wymaga usprawnienia dostępu do instytucji kultury, a także realizacji wydarzeń kulturalnych w obszarze dzielnicy. Mieszkańcy potrzebują takiej formy wydarzeń, aby można było odpocząć. Wskazywane są pomysły z zakresu imprez muzycznych, koncertów, zabaw integracyjnych.

Działania kulturalne muszą pobudzać kreatywność i zahaczać o formy eksperymentalne, aby młodzież miała poczucie wyjątkowości swojej dzielnicy. Ważne jest okresowe badań potrzeb kulturalnych mieszkańców pobudzając ich aktywność do określania swoich potrzeb i oczekiwań. Działania takie dodatkowo mogą wzmocnić rozwój całego podobszaru Rozbark.

10.7. BEZPIECZEŃSTWO

W zakresie bezpieczeństwa najbardziej istotna jest edukacja oraz profilaktyka.

W zakresie działań związanych z bezpieczeństwem należy:

- zwiększyć ilości patroli służb porządkowych: Policji i Straży Miejskiej,
- prowadzić działania edukacyjne - w szczególności w udziałem dzieci i młodzieży
- doprowadzić do obecności przedstawicieli policji na imprezach typu festyny szkolne
- uniemożliwić handel alkoholem w godzinach nocnych.

Należy także uporządkować i oczyścić przestrzenie publiczne, aby nie zachęcały do przebywania osób nadużywających alkohol, osób dewastujących itp.

10.8. ZARZĄDZANIE INFRASTRUKTURĄ

Podstawowym celem musi być uporządkowanie własności nieruchomości w tym przede wszystkim przejęcie przez gminę terenów o nieustalonej własności, aby móc je odpowiednio zagospodarować a następnie nimi zarządzać.

Z informacji uzyskanych od mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji miejskich wynika, że często pierwotni właściciele nie żyją, a ich spadkobiercy nie są znani, często nie

mieszkają w Bytomiu (wskazywano często, ze prawdopodobnym miejscem pobytu spadkobierców są Niemcy).

W efekcie gmina zarządza obiektami i terenami do niej nienależącymi, przy jednoczesnym braku możliwości pełnego zainwestowania w nieruchomość. Przedstawiciele instytucji miejskich wskazywali na problemy prawne przy przejęciu terenów przez gminę, wiążących się z długimi procedurami sadowymi.

Pozostawienie jednak takiej sytuacji spowoduje utrzymanie niezagospodarowanych, dzikich przestrzeni i zdegradowanych obiektów, a w dalszej perspektywie uniemożliwi przeprowadzenie właściwego procesu rewitalizacyjnego.

Dlatego uporządkowanie struktury własnościowej z szczególnym naciskiem na przejęcie przez gminę nieruchomości, których właściciele nie są znani jest priorytetem procesu rewitalizacyjnego dzielnicy Rozbark.

Gmina musi przejąć budynki warsztatów kolejowych dla przeprowadzenia planowanej inwestycji i utworzenia wielofunkcyjnego centrum kulturalno - edukacyjno - sportowego.

Należy skoordynować działania służb i instytucji w zakresie zarządzania poszczególnymi terenami i obiektami.

Tereny półprywatne (podwórka przy budynkach wspólnot) przekazać w dzierżawę wspólnotom, co uporządkuje zasady odpowiedzialności poszczególnych podmiotów za te przestrzenie.

10.9. WIEDZA O HISTORII DZIELNICY / TOŻSAMOŚĆ MIESZKAŃCÓW

W zakresie wiedzy o dziedzictwie należy wzmocnić dotychczasowe działania np. prowadzone przez parafię św. Jacka (również z korektą np. strojów rozbarskich na zgodne z prawdą).

Mieszkańcy wskazali następujące potrzebne działania:

- stworzenie izby o historii Rozbarku (w ramach wielofunkcyjnego centrum kulturalno-edukacyjno-sportowego),
- stworzenie ścieżki dydaktycznej na terenie Szynola z tablicami i planszami historycznymi,
- działania edukacyjno-artystyczne dla dzieci i młodzieży,
- zachowanie i udostępnienie do zwiedzania historycznego wyposażenia warsztatów kolejowych.

Powyższe działania są działaniami przykładowymi

10.10. POPRAWA DOSTĘPU DO USŁUG

Mieszkańcy wskazywali brak dostępu głównie do usług związanych z rekreacją.

Mniejszym problemem był dostęp do usług komercyjnych o charakterze lokalnym.

W tym zakresie mieszkańcy pozytywnie ocenili niedawne powstanie dwóch większych sklepów na ulicy Witczaka, zlokalizowanych poza granica podobszaru jednak mieszkańcy z ich korzystają.

11. LISTA PROPONOWANYCH PRZESIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH WRAZ Z ICH CHARAKTERYSTYKĄ

Poniższa tabela przedstawia 19. przedsięwzięć rewitalizacyjnych dla omawianego podobszaru. Zostały one przyporządkowane do sformułowanych wcześniej celów strategicznych.

LP.	NAZWA	LOKALIZACJA	PODMIOT REALIZUJĄCY	PODMIOTY DO ZAANGAŻOWANIA	OPIS	PLANOWANE REZULTATY
CEL STRATEGICZNY NR 1A: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I KOMFORTU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW						
1.	Kampania informacyjna „Nie reagujesz - akceptujesz!”	Podobszar rewitalizacji nr 12	Komenda Miejska Policji w Bytomiu, Straż Miejska	Urząd Miejski w Bytomiu	Kampania angażująca do działania mieszkańców i pobudzająca do reagowania na akty wandalizmu i napady w dzielnicy.	- budowa zaufania mieszkańców do służb porządkowych - ograniczenie ilości przestępstw i wykroczeń w dzielnicy
2.	Monitoring dla Rozbarku	Postulowane lokalizacje: - skrzyżowanie ulic Witczaka / Matejki / Alojzjanów, - skrzyżowanie ulic Alojzjanów / Musialika / Kochanowskiego - plac Barbary, - skrzyżowanie ulic Brzezińska / Kochanowskiego, - skrzyżowanie ulic Reymonta / Królowej Jadwigi, - park „Szynol” - „Pogoda”	Urząd Miejski w Bytomiu	Straż Miejska	Montaż kamer miejskiego monitoringu przemysłowego w miejscach wskazywanych przez mieszkańców Rozbarku, jako najbardziej niebezpieczne.	- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, - łatwiejsza identyfikacja sprawców przestępstw i wykroczeń, - ograniczenie ilości przestępstw i wykroczeń w dzielnicy
CEL STRATEGICZNY NR 1B: LEPSZA OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO DLA DZIELNICY						

3.	Centrum muzealno-kulturalno-edukacyjne	Dawne warsztaty naprawcze kolei wąskotorowej przy ul. Brzezińskiej	Urząd Miejski w Bytomiu	Stowarzyszenie Górnośląskich Kolei Wąskotorowych / organizacje pozarządowe zajmujące sie animacją kultury i sportu oraz animacją społeczności lokalnych	Remont i adaptacja budynków po dawnych warsztatów naprawczych kolei wąskotorowej na potrzeby centrum wielofunkcyjnego nawiązującego do historycznej funkcji tego miejsca. Koncepcja centrum zakłada obecność następujących funkcji: a) kulturalno-edukacyjna: - świetlica środowiskowa, - izba historii Rozbarku, - muzeum historii Górnośląskiej Kolei Wąskotorowych - pracownie artystyczne, - sale wystawowo - konferencyjne, - miejsce opieki nad dziećmi, b) komercyjna, - obiekty gastronomiczne, - sklepy - galerie, c) społeczna: - centrum integracji międzypokoleniowej, - przestrzeń eksperymentów społecznych, - otwarty warsztat społeczny.	- promocja dzielnicy poza miastem - stworzenie miejsc pracy w dzielnicy - stworzenie multifunkcyjnej oferty kreatywnego spędzania czasu wolnego - poprawa wizerunku dzielnicy, - rozwój usług społecznych, - rozwój przedsiębiorczości lokalnej, - rozwój lokalnych organizacji pozarzadowych, - uratowanie obiektu o dużej wartości historycznej, - promocja dziedzictwa kolejowego i poprzemysłowego,
4.	Muzyczna animacja dzieci	Podobszar rewitalizacji nr 12	Organizacja pozarządowa podjemująca tematykę muzyki i tradycji muzycznych Bytomia	Mieszkańcy, Szkoły	Przedsięwzięcie zakłada naukę oraz animację dzieci i młodzieży w oparciu o bytomskie tradycje muzyczne.	- poprawa oferty edukacyjnej dla dzieci w dzielnicy, - animacja czasu wolnego dla dzieci

5.	Projekt językowy dla dzieci	Podobszar rewitalizacji nr 12	„Świat języków" - szkoła językowa	-	Przedsięwzięcie zakłada stworzenie cyklu projektów dla dzieci, w trakcie których będą mieli okazję nauczyć się języków obcych m. in. przez zabawę.	- poprawa oferty edukacyjnej dla dzieci w dzielnicy, - animacja czasu wolnego dla dzieci
6.	„Miastolandia"	Podobszar rewitalizacji nr 12	Wolne Stowarzyszenie Zielonych Artystów	-	Przedsięwzięcie zakłada stworzenie cyklu wydarzeń artystyczno-kulturalno-edukacyjnych dla dzieci w przestrzeniach zlokalizowanych w obszarze dzielnicy. W ramach projektu przestrzenie miejskie mogą zostać przywrócone do życia przez ich uporządkowanie, przez niewielkie zmiany zagospodarowania, urzadzenia i zieleni, a przede wszystkim przez cykliczne ich wykorzystanie do otwartych, publicznych działań artystycznych. Do prac budowlanych oniewielkim charakterze jakmalowanie, tynkowanie, nasadzenia, montaż urządzeń mogłybybyć zaangażowane osobybezrobotne.	- poprawa oferty edukacyjnej dla dzieci w dzielnicy, - podniesienie świadomości kulturalnej i budowa tożsamości z miejscem zamieszkania, - integracja dzieci z różnych środowisk w tym z środowisk wykluczonych, - rewitalizacja kilku przestrzeni w obszarze dzielnicy, - zwiększenie przestrzeni dedykowanych dla dzieci, - podniesienie bezpieczeństwa w miejscach dla dzieci, - zaangażowanie dzieci w pracę na rzecz ich otoczenia
7.	Cykliczne imprezy rowerowe	Podobszar rewitalizacji nr 12	Stowarzyszenie Rowerowy Bytom	Ośrodek Sportu i Rekracji	Organizacja cyklicznych rodzinnych przejazdów rowerowych dla rodzin	- poprawa oferty spędzania czasu wolnego w dzielnicy
8.	Integracja poprzez sport	Podobszar rewitalizacji nr 12	Ośrodek Sportu i Rekreacji	GKS Rozbark	Organizacja cyklicznych imprez sportowych (biegi na orientacje, maratony, przejazdy rolkowe) po trasach wytyczonych wewnątrz dzielnicy	- poprawa oferty spędzania czasu wolnego w dzielnicy

9.	„Wypraw się na Rozbark”	Podobszar rewitalizacji nr 12	Biuro Promocji Miasta	Urząd Miejski w Bytomiu, organizacje pozarządowe zajmujące sie tematyką historii Bytomia, mieszkańcy	Seria otwartych warsztatów dla mieszkańców Rozbarku przygotowujących do pełnienia roli przewodnika po dzielnicy. Warsztaty obejmą serię lekcji historii o dzielnicy oraz mieście oraz praktyczne zajęcia z oprowadzania osób.	- wzrost poczucia tożsamości mieszkańców, - walka z wykluczeniem społecznym, - wzrost atrakcyjności turystycznej dzielnicy
CEL STRATEGICZNY NR 2A: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI						
10.	Kompleksowa rewitalizacja rozbarskich podwórek	Podwórka: - kwartał ulic Kochanowskiego / Reymonta / Królowej Jadwigi / Brzezińska, - kwartał ulic Brzezińska / Królowej Jadwigi / Reymonta, - kwartały ulic Św. Kingi / Rodziewiczówny / Konopnickiej / Floriańska / Jaronia / Miętkiewicza, - inne wytypowane przez mieszkańców.	Urząd Miejski w Bytomiu	Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Przedsięwzięcie dotyczy kompleksowej rewitalizacji rozbarskich podwórek, które stereotypowo są spostrzegane jako zaniedbane, zapomniane i niesprzyjające społecznej integracji. Celem przedsięwzięcia jest przeprowadzenie odnowy (remontu) podwórka przy pełnym zaangażowaniu mieszkańców. W ramach przedsięwzięcia wyłonione zostałyby podwórka, które w dalszej kolejności zostałyby poddane kompleksowej rewitalizacji złożonej z poszczególnych etapów (etap konsultacji społecznych, identyfikujących potrzeby, etap współprojektowania, etap realizacji projektu).	- wzrost poczucia odpowiedzialności o przestrzeń wśród mieszkańców, - zaspokojenie potrzeb społeczności sąsiedzkich

11.	Odnowa placu Barbary	Skwer przy placu Barbary z niezagospodarowanym obszarem w kierunku ul. Kochanowskiego (działka nr 182/63)	Urząd Miejski w Bytomiu	Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej, Miejski Zarząd Dróg i Mostów	Projekt dotyczący uporządkowania zieleni i zagospodarowaniu terenu przyległego do placu Barbary. Z uwagi na centralny charakter placu przedsięwzięcie zakłada też utworzenie przestrzeni pod organizację głównych wydarzeń plenerowych w dzielnicy i budowę ścianki wspinaczkowej. Projekt placu wskazuje obecność następujących obiektów: - plac zabaw dla dzieci, - elementy małej architektury (ławki, kosze), - oświetlenie, - przebudowane boisko do koszykówki na asfaltowe, - ścianka wspinaczkowa w południowo-zachodniej części przyległej do placu.	- poprawa estetyki dzielnicy, - wzrost poczucia bezpieczeństwa, - ograniczenie ilości przestrzeni zaniedbanych, - powstanie zielonej przestrzeni dla rekreacji

12.	Odnowa parku „Szynol"	Park „Szynol" w rejonie ulic Kochanowskiego i Brzezińskiej	Urząd Miejski w Bytomiu	Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej	Przedsięwzięcie dotyczy odnowy parku „Szynol" obejmujące uporządkowanie zieleni wytyczenie ścieżek pieszych i pieszo-rowerowych, Koncepcja parku wskazuje obecność następujących obiektów: - plac zabaw dla dzieci, - siłownia plenerowa, - skate-park, - elementy małej architektury (ławki, kosze), - oświetlenie, - fontanna lub oczko wodne, - przestrzeń sceniczna pod małę występy artystyczne dla lokalnych mieszkańców.	- poprawa estetyki dzielnicy, - ograniczenie ilości przestrzeni zaniedbanych, - powstanie zielonej przestrzeni dla rekreacji
13.	Park edukacyjno-muzyczny im. ks. G. Gorczyckiego	Obszar położony na przedłużeniu ul. Piłsudskiego w kierunku ulicy Rodziewiczówny (działka nr 213/41)	Urząd Miejski w Bytomiu	Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej, Parafia św. Jacka, II Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego	Zagospodarowanie przedmiotowego obszaru na skwer o charakterze edukacyjno-wystawowym nawiązującym do postaci ks. G. Gorczyckiego i historii muzyki. Przedsięwzięcie zakłada również stworzenie reprezentacyjnej bramy prowadzącej w kierunku miejsca centralnego Rozbarku - Placu Barbary.	- poprawa estetyki dzielnicy, - wzrost poczucia odpowiedzialności za lokalne otoczenie wśród młodzieży, - edukacja kulturalna, muzyczna - ograniczenie ilości przestrzeni zaniedbanych, - powstanie zielonej przestrzeni dla rekreacji

14.	Przyszkolny ogród społeczny	Podwórko w kwartale ulic Królowej Jadwigi / Reymonta / Kochanowskiego sąsiadujące ze Szkołą Podstawową nr 6	Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej	Szkoła Podstawowa nr 6, mieszkańcy	Przedsięwzięcie ma na celu odnowę przedmiotowego podwórka. Projekt powinien nawiązywać do historii miejsca - mieszkańcy wskazywali, że pełnił on funkcję ogrodu. Po uporządkowaniu zieleni, wytyczeniu ścieżek, ustawieniu elementów małej architektury, mieszkańcy będą mieć do dyspozycji ogród społeczny, w którym kolektywnie będą mogli podjąć uprawę roślin, a uczniowie pobliskiej szkoły - miejsce, które pozwoli im pozyskiwać praktyczną wiedzę przyrodniczą.	
15.	„Rozbarscy sztukmistrzowie”	Podobszar rewitalizacji nr 12	Centrum Sztuki Współczesnej Kronika	Stowarzyszenie Kibiców Klubu Polonia Bytom i klubu GKS Rozbark, mieszkańcy, artyści	Przeprowadzenie kilku edycji warsztatów artystycznych, podczas których tworzony byłby stały element wizerunkowy dla dzielnicy (np. mural, rzeźba, instalacja artystyczna). Do współpracy z pasjonatami klubu Polonia Bytom, których obecność jest mocno zauważalna w dzielnicy, proponowane jest zaproszenie uznanych animatorów kultury, artystów sztuk wizualnych czy grafficiarzy.	- poprawa estetyki dzielnicy, - wzrost poczucia odpowiedzialności za lokalne otoczenie, - budowa poczucia tożsamości z miastem
CEL STRATEGICZNY NR 2B: POPRAWA ZARZĄDZANIA BUDYNKAMI						
16.	Program najmu lokali użytkowych	Podobszar rewitalizacji nr 12	Bytomskie Mieszkania	Urząd Miejski w Bytomiu	Program krótkotrwałego (do 12 miesięcy) najmu gminnych lokali użytkowych o preferencyjnych stawkch na cele społeczne, kulturalne, edukacyjne i wystawowe.	- ograniczenie ilości pustostanów w dzielnicy

17.	Co-housing dla seniorów	Kamienice miejskie zlokalizowane w podobszarze rewitalizacji nr 12	Bytomskie Mieszkania we współpracy z organizacją pozarządową	Urząd Miejski w Bytomiu Mieszkańcy dzielnicy i miasta Rada seniorów Organizacje pozarządowe zajmujące się tematyką senioralną	Seniorzy to grupa o dużym potencjale, a na terenie Rozbarku mieszka coraz więcej osób starszych, aktywnych skupionych wokół działań społecznych. Konieczne jest stworzenie przestrzeni gdzie mogą rozwijać sowje pasje i gdzie mogą czuć się bezpiecznie. Wybór jednej lub kilku kamienic, które będą dostosowane w pełni do potrzeb seniorów i, w których będą mogli zamieszkać seniorzy, którzy obecnie narzekają na zbyt duży metraż lub na sąsiedztwo. Podwórka kamienic mogą pełnić funkcję ogrodów społecznych, które będą organizowane i zarządzane przez samych lokatorów i będą zaspakajać potrzeby działania mieszkańców. W kamienicy oprócz mieszkań dostosowanych do potrzeb wybranych seniorów konieczna jest organizacja dodatkowych funkcji wynikających z potencjały i możliwości mieszkańców. Takimi funkcjami mogą być: świetlica opieki nad dziećmi, sale warsztatów rękodzieła, warsztatów stolarskich, sal integracji między pokoleniowej, kuchnia społeczna, mikrousługi społeczne, izba pamięci, sklepik wyrobów ręcznych itp. Wybór konkretnej kamienicy wymaga dodatkowych analiz min przestrzennych, technicznych, organizacyjnych i uwzględniających konkretne potrzeby seniorów, którzy będą mieszkać w kamienicy. Wybór mieszkańców powinien odbyć się na drodze otwartych spotkań i warsztatów z seniorami przy współpracy z organizacjami skupiającymi osoby starsze i z organizacjami zajmującymi się tematyką dostosowania przestrzeni do potrzeb seniorów. Ważne jest także czerpanie wiedzy z już realizowanych projektów cohausingu seniorów w Polsce i poza granicami kraju.	- integracja osób starszych, - poprawa stanu technicznego budynków, - ograniczenie ilości pustostanów w dzielnicy, - rozwój usług społecznych, - przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, - wzrost poczucia bezpieczeństwo osób starszych
CEL STRATEGICZNY NR 3: LEPSZA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA						

18.	Rozbarski rowerowy trakt rekreacyjny - część I	Ślad dawnej kolei wąskotorowej od zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Żabie Doły", wzdłuż ul. Kochanowskiego do ul. Alojzjanów	Urząd Miejski w Bytomiu	Miejski Zarząd Dróg i Mostów, Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej	Budowa asfaltowej drogi dla rowerów z punktami wypoczynku w śladzie dawnej kolei wąskotorowej łączącej Rozbark z zespołem przyrodniczo-krajobrazowym „Żabie Doły"	- poprawa dostępności komunikacyjnej w dzielnicy, - budowa oferty sportowej dla mieszkańców Rozbarku
19.	Rozbarski rowerowy trakt rekreacyjny - część II	Ślad zlikwidowanej kolei piaskowej od szybu „Witczak" w kierunku Piekar Śląskich	Urząd Miejski w Bytomiu	Miejski Zarząd Dróg i Mostów, Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej	Budowa asfaltowej drogi dla rowerów z punktami wypoczynku w śladzie zlikwidowanej kolei piaskowej	- poprawa dostępności komunikacyjnej w dzielnicy, - budowa oferty sportowej dla mieszkańców Rozbarku

12. KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH

Wszystkie zdiagnozowane problemy funkcjonowania podobszaru rewitalizacji oraz odpowiadające im propozycje działań wskazywane przez mieszkańców zostały zaprezentowane w formie graficznej na mapach odpowiadających tematycznie poszczególnym celom strategicznym.

Przyporządkowanie załączników mapowych do poszczególnych celów prezentuje poniższa tabela.

CEL STRATEGICZNY NR 1A: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I KOMFORTU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	• Mapa nr 1. Bezpieczeństwo i komfort mieszkańców
CEL STRATEGICZNY NR 1B: LEPSZA OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO DLA DZIELNICY	• Mapa nr 2. Oferta spędzania czasu wolnego dla dzielnicy
CEL STRATEGICZNY NR 2A: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI	• Mapa nr 3. Tereny zieleni uporządkowanej • Mapa nr 4. Miejsca usług i gastronomii
CEL STRATEGICZNY NR 2B: POPRAWA ZARZĄDZANIA BUDYNKAMI	• Mapa nr 5. Zabudowa w opinii mieszkańców
CEL STRATEGICZNY NR 3: LEPSZA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	• Mapa nr 6. Obsługa komunikacyjna - stan obecny • Mapa nr 7. Komunikacja piesza • Mapa nr 8. Komunikacja rowerowa

Mapa nr 9. przedstawia podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych